

DOMOLJUB

Izhaja vsak tretjek. Cena mu je 8 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tuje države 6 K). — Posamozno številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 15.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1912.

Leto XXV.

Madžarske zvijače in silovitosti.

O Kacijanarju nam pripoveduje zgodovina, da se je hotel zvezati s Turki proti Avstriji. Človek to težko verjame, kako bi bilo mogoče, da bi kdo iskal pri mohamedancu pomoči proti krščanski državi. Če pa premislimo, kaj se zdaj godi na Hrvaškem, če se živo vtopimo v te neznozne krivice, ki jih ima prestajati hrvaško ljudstvo od Madžarov, potem pridemo skoraj do sklepa: Pod Turkom je bilo boljše, nego pod Madžarom.

Poglejmo si zadnje dogodke, ki pričajo o propalosti tistih, kateri gospodujejo na Ogrskem! Tam, kakor pri nas, gre za novi vojaški zakon, ki mora biti v našem in ogrskem državnem zboru sklenjen popolnoma enako, ker imamo za obe državi polovici skupno armado. Proti vojaškemu zakonu se bojujeta Jušt in Košut. Jušt pravi, da bojnjeta Jušt in Košut. Jušt pravi, da preden se ne uveljavi splošna in enaka volilna pravica za državni zbor. Pravzaprav zdaj res še nikoli nismo slišali, kaj misli ogrsko ljudstvo. Upati smemo, da bi ogrski kmet in delavec ne bil tako surovo silovit, kakor so ti ne bil tako grajščaki, ki imajo dosedaj jūdje in grajščaki, ki imajo dosedaj jūdje in fakorekoč edini besedo v politiki na Ogrskem. Zato se nam zdi Juštova misel zdrava.

Košut, ki sanja v smislu svojega očeta, ki se je leta 1848 spuntal proti cesarju, kako bi se dala ogrska dežela odtrgati od nas in dobiti popolnoma svojo armado, bi pa rad pri ti priliki dobil zopet kaj novih pravic. Pravzaprav so vsi sedaj gospodujoči sloji na Ogrskem Košutovega duha. On s svojo stranko se krega in tuli. Vlada s svojo stranko se pa dela na Dunaju lepo in zatrujuje: Mi nismo taki, toda nekaj se

mora dovoliti, drugače ne moremo naprej. Zato ob vsaki priliki prav vsaka ogrska vlada nastavlja roke, da sprejme vsaj nekaj tega, kar so Košutovci izsilili. Tako je bilo zopet zdaj. Ministrski predsednik Kuen, ki je dvajset let kot ban na Hrvaškem dokazal, da nima nobenega čuta za hrvaško ljudstvo in njegove pravice, je skoval nekaj posebnega, da bi od vladarja izsilil novo pravico za Ogre in s tem potlačil tuleče Košutovce. Rekrute mora vsako leto dovoliti državni zbor, pri nas in na Ogrskem. Če jih ne dovoli, ima pa cesar pravico, da pokliče rezerviste v vojaško službo zato, da ne trpi potrebna obramba. Kuen je pa iztuhal, naj bi se cesarju, ki ga na Ogrskem kličejo za kralja, vzela ta pravica. Naš sivi vladar, ki je Ogrom že tolikrat v važnih rečeh dovolil posebne predprave, je pa topot z največjo odločnostjo izjavil, da sebi in svojim naslednikom ne da vzeti pravice poklicati rezervistov, če jih potrebuje. Ta reč je važna tudi za nas, ne samo za cesarja. Če bi ogrski državni zbor ne dovolil rekrutov in če bi cesar ne smel v slučaju kake nevarnosti poklicati ogrskih rezervistov, bi poklical tem več naših v vojaško službo in s tem bi bilo oškodovano naše ljudstvo. Zato moramo biti vsi svojemu cesarju iskreno hvaležni, da se ni udal ogrskemu nasilju. Kuen je bil sam pri cesarju. Kaj sta se razgovarjala, ne ve nihče, razen njiju dveh. To pa vemo, da se je nazadnje Kuen udal in da je pustil svojo imenovano zahtevo. Obenem je pa dal v časnike, da je cesar zažugal, da odstopi od vlade in prepusti prestol prestolonasledniku, ako vztraja Kuen z Ogrji pri svoji zahtevi.

Na vsak način je bil to resen dogodek. Nazadnje se je seveda Kuen s svojo stranko vred udal, pač samo za

toliko časa, kolikor mu kaže. Ob ti priliki je pa izkuhal neko peklensko reč. Vedel je, kako bo zavrelo na Ogrskem, ko se zve, da ni nič opravil na Dunaju. Da bi svoje nasprotnike potlačil in jih spravil s seboj, se je pa vrgel na Hrvate. Bivšega feldvebeljna Cuvaja, ki ga je bil naredil za bana, je povzdignil za kraljevega komisarja, ki se mu ni treba nič ozirati na hrvaške poslance, ki torej sam gospoduje na Hrvaškem, kakor ga je volja. Mislil si je: Ko se to zgodi, se začno na Hrvaškem nemiri in napadi na Ogre. Ob ti priliki bo ogrskim poslancem, kateri se mu zdaj še ustavljajo, kazal na Hrvate in jim slikal nevarnosti, katere prete ogrski državi od njih, ter jih rotiti, naj vsaj zdaj drže skupaj, to se pravi ž njim.

Cuvaj je res prav po feldvebeljsko začel. Vsi shodi so prepovedani; časopis ne sme noben nič pisati o teh rečeh; če kaj zapiše, ga zaplenijo in strogo kaznujejo. Društva se ne morejo gibati in so vedno v nevarnosti, da jih Kuenov kraljevi komisar Cuvaj ne razpusti. Nobene svobode ni več. Sodišča, policija, vsa gosposka je v Cuvajevih rokah. Ljudstvo, ki je tolikrat rešilo državo, ki je v stoletnih bojih izkazalo svojo zvestobo do vladarja, je ob vse pravice. Madžar, ki je hotel ravnokar vladarju uropati važno pravico, ga tlačiti in tare po svojem hlapcu. Hujše kot pod Turkom! In vendar se je Kuen urezal. Nemirov na Hrvaškem ni in upati smemo, da jih tudi ne bo. Hrvatje bodo prenesli tudi ta udarec in Cuvajev komisariat pojde mimo njih kakor oblak brez vode. Ob ti priliki pa čuti vse slovensko ljudstvo še mnogo bolj kakor sicer, kako pri srcu so nam Hrvatje, in kako je za nje in za nas in za državo potrebna skupna, svobodna domovina.

Katoliška unija

prosta združitev avstrijskih katoličanov.

Spisal dr. Rudolf Hornich.

V našem narodnem in političnem življenju veje zadnje čase duh, ki utegne biti odločilnega pomena za vso sedanjo kulturo. Kdo je še tako kratkoviden, da ne vidi nevarnosti, ki prete našemu gospodarskemu življenju; kdo je še tako lahkomišljen, da ne spozna, kako se teptajo naše pravice, kako se napada krščanska omika: kdo, pravim, bi tega ne spoznal, ko jih je vendar čezdalje več, ki ne marajo poslušati Boga, ki jim velevala, kako se vesti do bližnjega, kako treba spoštovati naravne dolžnosti in pravice. Strah nam tare dušo in težka slutnja nam lega na srce, če pomislimo, kako se med našimi narodi širijo vrste onih, ki jim je geslo: Ne poznamo Boga in Gospoda nad seboj!

V svoji nebrzdani strasti nam ti brezbožneži hočejo uničiti, kar imamo najdražjega; socialni red, spoštovanje avtoritete, nedotekljivost zasebne lasti, varnost pravice, svetost zakona — da, uničiti nam hočejo vsako pozitivno vero in iztrgati vsak čut odgovornosti pred vestjo. Toda ne bojmo se! Prvi kristjani tudi v najviharnejših časih niso izgubili poguma in katoličan dvajsetega veka naj malodušno obupuje? Nikdar!

Katoliška cerkev, od Boga ustanovljena, ima tudi danes še, kakor nekdanj, moč: preroditi človeško družbo. Treba jo je le modro porabiti in udeleževati. Prepojimo svoje mišljenje, hotenje in delovanje s katoliškim duhom, in svet je naš! »Pokristjanimo srca, in pokristjanjen bo svet!«

Pri tem nas pa hoče podpirati Katoliška Unija, ki bo dala našemu katoliškemu prepričanju vnanjo obliko. Ta Unija bo namreč nekaka skupina vseh avstrijskih katoliških društev, zvez in organizacij. S tem pa Katoliška Unija hoče podirati, kar je že zgrajenega, marveč utrjevati hoče ter nadalje zidati; noče razdvajati, ampak družiti; ne vladati, temveč služiti. Nesoglasja med stanovni hoče zravhati po pravici in ljubezni; narode, ki netijo med seboj neplodne in umetne prepire, želi privedi do složnega dela za skupne cilje.

Katoliška Unija se zaveda, da bo sleherni človek deležen sreče, politične moči in izobrazbe, ki mu gre, če le ne bo vrat odpiral brezboštvo, obupu in sovraštvu, marveč pustil, da zakraljuje v njegovem srcu Kristus z vero, upanjem in ljubeznijo.

Zaupajoč v nadnaravno, zveličavno moč krščanstva, ki je že tolikrat prenovila obličje zemlje, vabi torej

Katoliška Unija

vse avstrijske katoličane, da se vpišejo v že obstoječa svoja društva v župnijah ali posameznih škofijah. Unija hoče

potem posamezna društva strniti v veliko in mogočno organizacijo, ki pa bo vsakemu narodu in vsakemu društvu zagotovila samostojnost in primerno zastopstvo. Krščanska načela bo uvaževala v vseh panogah modernega gospodarskega, socialnega in duševnega življenja.

Na tej podlagi je osrednji odbor že izdelal program Katoliške Unije, kjer so se vestno in skrbno vpoštevale vse zahteve glede narodnosti kakor tudi glede popolne avtonomije posameznih društev.

Katoličani vseh stanov, poklicev in vseh narodnosti naše prostrane in lepe avstrijske domovine, pomnite, da bije že pozna in resna ura, ko vas vabimo k edinosti in združenju!

Glejte, kako nasprotniki tudi v naši domovini rujejo proti krščanstvu z denarjem, s tiskom, z organizacijo! Védite, kolika nevarnost preti zasebnemu in javnemu življenju, ko zmerom bolj gine v srcih verskonravna zavest.

Greh bi bil, ko bi v tako kritičnem trenutku blagodejne moči krščanstva ne izrabili ali jo celo zadrževali iz strankarstva in iz strahu pred ljudmi, da se ne bi ustavili strupenemu navalu verskih sovražnikov.

Le eno nam more pomoči: skupno, smotno, odločno in vztrajno delo za Boga in njegovo čast!

Političen pregled

OGRSKA KRIZA REŠENA.

Kakor smo že poročali, je ogrski ministrski predsednik Kuen radi znane resolucije podal cesarju demisijo. V tisti resoluciji namreč zahteva ogrski parlament pravico, da samo on dovoli vpoklicati rezerviste v slučaju potrebe, s tem pa je prekršeno razmerje vladarja do državnega zbora. Državni zbor bi na ta način oropal vladarja ene njegovih prvih pravic in spravil lahko celo državo v veliko nevarnost. Razume se, da ni mogel cesar tega mirno prenesti. In naš cesar je res nastopil proti Madžarom odločno, kakor malokdaj. Kuen, ki je trdil, da nikakor ne morejo Madžari odstopiti od svoje zahteve, je naenkrat umaknil svoje zahteve. Kako se je to zgodilo?

Kuen je šel zadnji petek na Dunaj z žalostno nalogo, da pregovori cesarja, da se odpove svojim bistvenim pravicam. Toda cesar mu je odločno rekel, da raje odstopi, kakor da bi se dal Madžarom voditi za nos. Te grožnje so se Ogrji tako ustrašili, da so brž sklenili, da odnehajo. Vzrokov imajo več. Eden glavnih bo pa ta, da hočejo svojo hinavsko, zahrbtno igro igrati naprej. Na eni strani se kažejo vladarju silno pokorne, doma med volilci pa delajo proti skupni državi. Doslej jim je naš cesar, zaupajoč v njihovo odkrito poštenost, mnogo dovolil, več kakor so včasih sami pričakovali, zato pa se bo-

je strožjega naslednika, ki bi jih poznal v vsej njihovi hinavščini in jim stopil na prste.

Kakor že omenjeno, so Ogrji brž umaknili svoje zahteve. Kuen je pozval brzojavno ministre na Dunaj in sklenili so, da se udajo. Isto je storila takoj tudi takoimenovana »delovna stranka«, ki je nje duša Kuen. Prišla je stvar tudi v ogrski parlament, ki je odstopil od resolucije. Sam Košut, najhujši hujskač proti vladarju, je hinavsko zaklical, kako želi, da bi ta cesar še dolgo vladal. Kuenu pa so seveda vsi opozicionalci krepko izmivali glavo in mu niso prizanašali. Košut se je norčeval, češ, da je povsod in vedno navada, da vlada krije krono (vladarja), sedaj pa je rešil Kuena cesar. Kuen je bil namreč sedaj imenovan že tretjič za ministrskega predsednika; mogoče pa je bilo to imenovanje le tako, da je cesar z odločno besedo zbil Madžarom tisto resolucijo iz glave, ki jo Kuenu delala preglavice.

S tem je za enkrat zopet rešena ministrska kriza, ni pa gotovo, če za stalno. Vsaj delo v parlamentu ni zagotovljeno, ker Kuen opozicije ni nič oslabil, dočim je sebe precej osmešil. Pričakujejo pa, da bo porabil vsa poštena in nepoštena sredstva, da spravi brambeno predlogo iz zbornice rešeno v vladnem smislu.

Iz teh razmer pa je razvidno, da tako ne bo moglo iti nadalje. Madžari se norčujejo iz države in iz prestola in delajo čisto odkrito na popolno ločitev naše monarhije na dva dela. Tem njihovim nakanam morala bo Avstrija odločno stopiti nasproti, dokler je čas, ker sicer se more zgoditi, da različnih kriz ne bo več mogla rešiti cesarjeva beseda in volja, ampak sila. Naše razmerje do ogrske polovice se mora izpremeniti. Dualizem se je preživel, preživel se je tudi njegov oče liberalizem, nastopila bo nova doba trializma in federalistične Avstrije.

BAN CUVAJ — KRALJEVI KOMISAR NA HRVAŠKEM.

Kakor odmev ogrske krize in njene rešitve je prišla v svet neverjetna vest: Ban Cuvaj je imenovan za komisarja na Hrvaškem. O boju Hrvatov proti temu bivšemu feldvebeljnu, ki je prišel v čudnih razmerah do take časti, smo že pisali. S svojim nastopom ni nič dosegel. Nasprotno so se koalicionaši in pravaši zblížali in domenili skupen nastop pri volitvah. Na ta način bi prišla v sabor velika večina, ki bi mogla krepko nastopiti proti Madžarom. Tega pa so se ustrašili Madžari. Začeli so z nasilstvi že pri pripravah za volitve, toda brž uvideli, da mirnim potom nič ne dosežejo. Zato pa so segli po sredstvu, ki je ne samo nekaj nezaslišanega samo po sebi, ampak posebno krivično za Hrvate. Sami so Hrvatje pred 200 leti stopili v ozko zvezo s habsburško hišo, branili to dinastijo in njene dežele skupno s Slovenci, a danes so jim plačuje s — komisarijatom. Pa tudi sam po sebi je krivičen. Hrvaška

ustava te naprave ne pozna in je zato proti postavi. Pa, če bi bili Hrvatje kakšni uporniki, naj bi že bilo, toda kaj so storili?

S tem, da je Cuvaj imenovan za komisarja, je vse na Hrvaškem v njegovih rokah. Kar on hoče, je postava. Pravic, ki mu jih je cesar, kralj hrvaški, dal kot svojemu komisarju, se je Cuvaj brž poslužil v veliki meri. Takoj je ustavil priprave za volitve, ki se bodo sedaj vršile bogve kdaj. Izdal je oklic v katerem povdarja, da prevzema za upravo kraljevine vso odgovornost sam in pravi, da bo nastopil proti vsakemu uporniku z vso silo. Uničiti hoče predvsem časopise. Dnevnik morajo položiti kavcijo 5000 K v 3 dneh. Predno listi izidejo, jih mora policija prebrati. Kar je zaplenjenega ne sme imeti nobenga znamenja, da je zaplenjeno. Po zaplembi prve izdaje ne sme biti napisano: druga izdaja. Če kaka tiskarna ne bi izpolnjevala vsega tega, bi jo brž zaprl. Prvi dan ko je nastopil, so bili zaplenjeni vsi hrvaški listi razum vladnih. Dalje je odpravil Cuvaj društveni in shodni zakon. Vsi politični shodi so prepovedani, dovoljeni so le stanovski sestanki, pa le v zaprtih prostorih. Ko je odpravil ta zakon, bo lahko uničil vsako društvo in ga proglasil za nevarno. Posebno društva, ki imajo kaj denarja, so v nevarnosti. — Ustanoviti misli tudi takoimenovane črne kabinele po vseh krajih, ki bodo odprli vsako pismo, ki bi se zdelo banu in njegovim ljudem nevarno. Poštna tajnost je tako uničena. V Zagrebu je proglasil izjemno stanje, kakor v kakšni vojski, in mesto so zasedli orožniki. Če pa vse to ne bo nič pomagalo, hoče uvesti naglo sodbo. S temi nezastisljivimi sredstvi hoče prisiliti Hrvatje, da pri prihodnjih volitvah glasujejo za tiste ljudi, ki jih hočejo Madžari.

Vse evropsko časopisje se peča te dni s hrvaškimi razmerami. Vsak človek obsoja ta škandalozni dogodek, ki postavlja v silno slabo luč celo našo monarhijo pred vsem svetom. Listi povdarjajo, da Madžari s to okrutnostjo nikakor ne dosežejo svojega namena spraviti Hrvate popolnoma v svojo oblast, ampak nasprotno okrepe željo hrvaškega naroda po trizizmu. Na drugi strani pa ta dogodek slabo vpliva na dinastična čustva Hrvatov in drugih zatiranih narodov. Čut za pravico gine, če se vidi, da na najvišjih mestih teptajo pravice, pravice tistih, ki so že tako najbolj zaničevani.

Hrvatje so kljub svoji vročernosti sprejeli udarec precej mirno. Voditelji političnih strank skušajo vplivati pomirjevalno na ljudstvo, ki je jako razburjeno. In tu imajo prav, ker le mirnim potom morejo kljubovati komisarju, ki hoče z nemiri opravičiti svoj nastop.

VOJNA.

Iz vojne je silno malo poročil. Na afrikanskem bojišču se vrše praske dan na dan pri Tobruku, toda natančnejšega se ne zve. Uspehov pri teh ma-

lih bojih Lahii ne morejo pokazati. Zanimivo poročilo je, da je ustavljen brozjavni promet iz Tripolisa za časopise in za zasebnike. Iz te vesti sklepajo, da je pričakovati odločilnih korakov v Tripolisu in v Egejskem morju. Italijanom se namreč mudi, da dosežejo uspehe, zakaj glasovi proti vojni so — kar je lahko razumljivo — vedno glasnejši. Neki list je te dni celo zahteval, da se aneksija prekliče, ker ni upanja, da bi dobili Tripolis res v roke. Socialisti prirejajo velike shode proti vojni; tako se je zbralo v Parmii 10.000 ljudi z 200 zastavami, da demonstrirajo proti vojni.

Kako so Dardanele utrjene.

Če hoče laško brodovje prisiliti Turke k miru, o čemer so zadnji čas vedno pisali laški listi, mora njihovo brodovje pred Carigrad. Pri tem pa mora skozi Dardanele. To pa ne bo tako lahko; strokovnjaki, ki poznajo te kraje in utrdbe, vidijo, zakaj Lahii ne napadejo turškega glavnega mesta. Dardanele so namreč jako utrjene. Položili so Turki v to morsko ožino veliko množino podmorskih min. Če ladja zadene na tako mino, je izgubljena. Še bolj pa branijo dostop utrdbe, ki so zgrajene čisto moderno. Kar so Turki kupili boljših topov, so jih porabili za te utrdbe, ki so že po naravni legi nevarne sovražniku. Izvršene so te trdnjave po načrtih generala Brialmonta leta 1892. Te utrdbe so torej vzrok, da Lahii ne izsilijo miru s svojim brodovjem.

STAVKE.

O stavkah rudarjev se ne sliši več toliko. Angleški rudarji sicer še štrajkajo, vendar ne bodo več dolgo. Tudi njihove bogate blagajne se praznijo. Pri glasovanju, ali naj se nadaljuje stavka ali ne, so štrajkovci zmagali, pa le z malo večino. Vsi drugi rudarji bi že zopet radi delali.

LISTEK

Skrivnosni dogodki v „Čarovniškem gorovju“.

(Iz nemškega.)

(Konec.)

»Pred dolgo leti,« je začel zdravnik, »sem se mudil na daljnem vzhodu v Zmajevem pogorju. Pridružil sem se večji lovski družbi, pri kateri je bil tudi mlad Anglež. Nekega dne smo ga našli, ker je rad sam zase taval in blodil okrog, mrtvega v divjem prepadu. Prav taka rana, kakor jih vidimo tukaj, mu je zijala na prsih, in ko smo ga bliže pogledali, smo kar ostrmeli, ko smo videli, da so morilci svoji žrtvi iztrgali srce. Zločince smo zalotili še isti dan. Bili so to San, to se pravi divji Bušmani, ki so ubili našega tovariša,

da porabijo njegov drob pri svojih čarovnijah. Tako so povedali oni, ki smo jih ujeli. Ko sem pred kratkim pri malem Viljemu naletel na podobno rano, tedaj mi je takoj šinila v glavo misel, da mora tudi pri tem zločinu imeti zraven svojo zlobno roko kak Bušman. Vendar se nisem upal javno povedati svojega mnenja; kajti kako naj bi kdo teh divjakov počenjal svoja grozodejstva v tej okolici; ko so vendar njih bivališča daleč, daleč preč od tukaj. Ah, ako bi bil jaz takrat govoril, če bi bili preiskali gorovje, tedaj bi bili ti nesrečneži skoro gotovo, ne, prav gotovo bi bili še pri življenju.«

S temi besedami je starec končal svoj govor in pri zadnjih besedah se mu je glas vidno tresel. »No, dobro,« je odvrnil eden okrog stoječih kmetov, oni, čegar konj nas je bil opozoril na kraj grozne nesreče, »dobro, maščevati hočemo nesrečneže nad temi peklenškimi pošastmi. Jutri s solničnim vzhodom odjezdi četa oboroženih v Čarovniške gore. Mislim, da nobeden onih, ki so videli ta pretresljiv prizor, ne ostane doma.«

Molče so si moške drug drugemu stisnili desnice in tiho in resno so se ločili posamezniki in odšli vsak proti svojemu domu. Kajti vsak je pač dobro vedel, kakšna težka in nevarna naloga jih čaka nastopni dan.

Kdor bi bil drugo jutro z enega izmed gorskih vrhov zrl v dolino, v kateri je pred nekaj tedni moj prijatelj izgubil svoje življenje, temu bi se nudil kaj nenavaden prizor. Na desni in levi strani potokove struge, ki se je vila po dnu z grmičevjem poraščene skalne globeli, bi bil na raznih mestih, ako bi imel ostre oči, videl semintja lahno gibanje visoke stepne trave, ki je med grmovjem pokrivala tla. To gibanje se je polagoma pomikalo naprej, podobno dolgemu valu, kakoršnega povzroča veter poletu v žitnem polju. Toda dočim v žitu enemu valu sledi nešteto drugih, dokler sapa veje preko njive, je tu pred in za premikajočo se površino ostalo vse mirno, in ko se je čudna prikazen za kakih sto korakov približala velikanski skali, ob vzočju katere je bilo najdeno mrtvo truplo ubogega Viljema, je hipoma izginila. Po preteku nekaj minut pa se je slika globeli hipoma izpremenila. Rezek žvižg se je razlegal med skalovjem in kakor bi mignil, so se izmed grmičevja dvignile svetle cevi številnih pušk in vajen opazovalec bi bil tudi iz daljave od časa do časa zalotil kak zagorel obraz, ki se je dvignil iz visoke trave in napetih oči motril strmo se dvigajoče in razorane stene divje globeli. Zopet je zadonelo vodnikovo znamenje in zdajci skoči pet krepkih mladih mož iz gostega grmičevja, ki jih je do sedaj zakrivalo, in začno kolikor mogoče urno, lezti po steni, ki se je dvigala na nasprotni strani doline, kakor se je nahajalo mesto umora. Komaj pa dosežejo nekaj metrov visoko nekoliko ravnega prostora, kjer jim je skalni pomoč nudil malo zavetja, kar zadoni zopet

poveljnikov glas: »Za skalovje možje, skrijte se!« Stirje so takoj sledili povelju, peti je pa z glasnim krikom omahnil naprej in surnoglavil po po-božju v dolino, kjer se je v strašnih bolečinah vil semtertja. Obenem je bilo čuti lahko šumenje in neko tajinstveno tleskanje. Bile so to pušice, ki jih je iz svojega skrivališča metal na Bure njih sovražnik, tem seveda neviden, in čegar zastrupljene pušice so v nekaj trenutkih umorile človeka in žival.

Zdaj se je razvila nova, čudovita slika. Strelci so zopet izginili v grmičevju in nato se je zdelo, kakor bi se del šume začel počasi in previdno pomikati naprej proti skalni steni. V istem trenutku je zaorilo divje vpitje in zopet se je začelo ono čudno šumenje, povzročeno od pušic, ki so vdarjale v suhljad. Toda sedaj niso mogle napraviti nobene škode več, ker so vedno obtičale v debeli steni, spleteni iz vejevja in trave, katero je nosilo nekaj korenjaških mož in ki se je počasi vedno bolj bližala nevarni steni, v kateri so imeli divjaki svoje skrivališče. In ko je od nasprotne strani zadonel skupni strel in se je pri tem eden divjakov smrtno zadet prekucnil preko čeri in padel v globel, so tudi pušice začele ponehавati in čez nekaj časa, ko so možje s svojim nenavadnim ščitom dosegli skoraj vhod v jamo, ni bilo čuti nobene pušice več.

In sedaj si lahko mislite, kaj je sledilo za tem; še en kratek napor in dvajset krepkih rok je dvignilo živo streho in jo potisnilo v odprino jame. Nato so na povelje vodnikovo prihitei strelci in v trenutku je bilo pred vhodom nakopičene suhljadi, trave in suhih vej toliko gromado, da je bil divjakom v votlini izhod nemogoč. Nekaj hipov pozneje so pa že na vseh straneh švigali vkišku rdeči plameni, in dočim je bil en del moštva zaposlen s tem, da so prinašali vedno nove suhe trave in vejevja, so drugi to škropili z vodo, da je bil močnejši dim in z drogovi pehali kadečo se in tlečo kopico v votlino. Kričanje in rjovenje, ki je v začetku votlo prihajalo iz notranjščine, je kmalu utihnilo. Toda minile so cele ure, predno je ugasnil zadnji plamen in se je dim docela izkadil iz jame.

Stari Vilijer je zapazil grozo, ki se

je brala z obraza njegovega prijatelja, ki ga je verno poslušal, kajti po kratkem odmoru je z resnim glasom nadaljeval:

»Morda se vam bo zdelo to nekaj krutega in nečloveškega, dragi prijatelj, toda povem vam, da nobenemu izmed mož, ki so stali takrat okrog zadušenih in od dima zakajenih Bušmanov, ni prišlo kaj takega na misel, da bi se mu bili smilili zverinski divjaki, ker se je vsak spominjal, kaj se je bilo zgodilo preteklo noč. In če bi bil morda komu pogled na par žensk in otrok, ki so se nahajali med mrtvimi — bilo je vseh skupaj okrog 20 divjakov — ganil srce, tedaj bi mu bilo to čuvstvo brezdvomno takoj izginilo, ako bi bil pogledal na čarovnika, ki je bil vodja te divje drhali. Prav na koncu votline je ležal, kakor bi skušal, strahopeten, kakor ves ta zarod, rešiti samega sebe. Raz grdo glavo je visel šop orjaških belih nojevih peres. In to je bilo, kar sem jaz smatral za grivo kake bajne pošasti. Okrog vratu je pa nosil na vrVICi nanizana — skoraj me je groza izreči — še krvaveča srca nesrečnikov, ki smo jih bili našli ponoči tako kruto umorjene in poleg teh že izsušeno srce mojega ubogega tovariša Viljema.«

Vilijer je zopet utihnil in kakor ob spominih na davno prošle dni so počivale nekaj časa njegove oči na oddaljenih gorskih višinah. Potem je pa začel zopet pripovedovati, toda sedaj z glasom pripovedovalca, ki poroča stvar, ki ne gane srca: »Zanimalo vas bo, kako je izgledala votlina, v kateri so ti rumeni zlodeji končali svoje življenje. Vse stene so bile za dva metra visoko pokrite s čudnimi podobami. Tu so bili jezdeci na konjih in tudi volli, antilope, žirafe in sloni so bili dobro videti, in na gladki ploskvi, ki je merila gotovo deset črevljev, je bila naslikana cela bitka med Bušmani in Kafri. Slike niso bile slabe; vsako stvar je bilo lahko takoj spoznati, in človek kar verjeti ne more, kako so mogli ti ljudje napraviti kaj takega.

Te slikarije so sedaj našemu doktorju služile v to, da nam je razložil zagonetko, kako da se je mogla v Čarovniškem gorovju kar nenadoma pojaviti in naseliti ta rumena roparska drhal. Pred stoletji, tako je rekel, so

predniki sedaj na daljnem severovzhodu živečih Bušmanov prav gotovo bivali v naših krajih. Stanovali so v tukajšnjih gorskih duplinah in so izgotovili prej imenovane slikarije. Kako ustno izročilo, tako je menil stari zdravnik, se je moralo o tem ohraniti tudi še pri današnjih njihovih potomcih. In tako so tudi ti, ki so bili ravnokar končani, stiskani in pregnani od Kafrov pobegnili in prišli v prvotna bivališča svojih prednikov, da bi od tu nemoteno mogli ropati in moriti. In sedaj se nam je tudi kar naenkrat pojasnila odsotnost divjačine, o kateri sem vam prej govoril. Divjaki so gotovo, predno so dospeli v naše pogorje, napravili lov na noje in tako vse stepne živali pregnali v druge kraje. Kolika sreča pa je bila za našo okolico, da se nameravani lovski pohod še ni bil začel. Drugače bi bile te zveri v človeški podobi opustošile in zažgale vse farme, ki bi bile brez vse moške pomoči, žene in otroke pa umorile na ravno tako grozovit način, kakor one nesrečnike, katerih smrt je zdravnika privedla na pravo sled glede nečloveških zločincev.«

»In je bil to zadnji dogodek svoje vrste v tem kraju?« je vprašal Vilijerov gost, ko je oni končal svojo povest.

»Da,« se je glasil resno starčev odgovor, »da, to je bil zadnji, saj je pa tudi moral biti; kajti trajalo je le nekaj mesecev in prišla je v naš kraj četa angleških vojakov. Niso prišli zato, da bi nam pomagali, ampak da bi nas ovi-rali pri obrambi svoje lastne kože, kadar bi bila sila. Večina Holandcev se je dvignila od tu in se preselila drugam. Kaj je prišlo pa potem, vam je znano: dolga doba izkušenj in bojov za naš narod, dokler si ni na vzhodu izvojeval nove domačije.«

To so bili tedaj dogodki, katerih spomin je v duši starega farmerja Vilijera vzbujal strah in grozo, kadar je zrl vrhove Čarovniškega pogorja, in ki so bili vzrok, da se je vedno branil spremljati svojega znanca na poti v one kraje. Tudi tega se je bila vsled povesti polastila neka groza, in ko se je drugo jutro poslavljal od gostoljubnega Vilijera, je s pritajeno bojaznijo zrl višave, ki so se v daljavi dvigale iz nižine in se svetile v žarkih jutranjega solnca.

RAZGLED PO DOMOVINI

Razvoj »Ljudske posojilnice«. Dne 6. t. m. ob 5. uri popoldne bo imela »Ljudska posojilnica« v svoji posvetovnični občni zbor, na katerem pride za dnevni red tudi računski zaključek za preteklo leto 1911. Iz tega posname-mo, da je imela »Ljudska posojilnica« v letu 1911 čez dva in osem deset

milijonov kron denarnega prometa. Zadržnikov je štela koncem preteklega leta 2851. Razna posojila znašajo 17,852.964 K; trgovskih menic se nahaja v blagajni za 557.274 K. Vrednostnih papirjev ima za 1,869.483 kron, od katerih znašajo višee obresti 23.978 K. Nepremičnine znašajo 720.226

kron. Vrednost inventarja je 11.283 K. Vse aktivne zaostale obresti od posojil znašajo 194.390 K. Gotovine v blagajni je bilo koncem leta 1911 282.736 K. — Terjatve od prodanih posestev znašajo 122.662 K; penzijski zaklad od uslužbencev pa znaša 38.755 K. Skupna vsota vseh aktiv je torej 21,673.766 K. —

Pasiva pa se sestavijo iz sledečih postavkov: različni deleži 22.004 K, hranilne vloge 20.955.718 K, zaostali davki in drugo 12.578 K in rezervni zakladi 591.230 K, tako da znašajo vsa pasiva 21.581.530 K. Ako se torej odštejejo pasiva od spredaj imenovanih aktivnih postavkov, preostane čistega dobička za preteklo leto 1911 **92.235 K**. Ako se k temu prišteje še kurzna izguba v znesku 23.634, katero je morala »Ljudska posojilnica« iz tekočega dobička trpeti, ker ni imela doslej posebne rezerve v pokritje takih izgub, tedaj bi bil čisti dobiček v preteklem letu narasel na 115.869 K. Vsota lastne glavniče je z lanskim čistim dobičkom narasla na 704.939 K 27 v. Krasnemu uspehu in napredku »Ljudske posojilnice« moremo v vsakem oziru edino le čestitati.

»Deseti brat« na »Ljudskem odruc«. V nedeljo, dne 14. aprila se uprizori kot benefica gospoda Verovška dobro znana ljudska igra »Deseti brat«. Glavna vloga je v rokah gospoda Verovška, pa tudi druge vloge so v najboljših rokah; upravičeno se torej sme pričakovati, da bo ta prireditev ena najboljših v letošnji sezoni. Vstopnice v predprodaji v »Katoliški Bukvarni«. Somišljeniki in somišljenice, skrbimo, da prihodnjo nedeljo do dobra napolnimo prostore »Ljudskega doma«! — V nedeljo, dne 28. aprila se vrši zadnja predstava v korist našim igralcem. Predstavljaljo bodo izvirno novo igro »Miklova Zala«.

Umivanje nog v ljubljanski stolnici. K umivanju nog na veliki četrtek so prišli letos naslednji starčki: Koprivec Jernej iz Ljubljane, star 94 let; Kadunc Martin iz Ljubljane, 90 let; Makovec Tomaž iz Borovnice, 89 let; Kerč Tomaž iz Predoselj, 88 let; Grašič Martin iz Kranja, 85 let; Vrečar Janez iz Ljubljane, 85 let; Koselj Jakob iz Kamne gorice, 84 let; Janez Janez iz Predoselj, 80 let; Demšar Jakob, Sv. Jurij pri Kranju, 79 let; Arhar Anton iz St. Vida pri Ljubljani, 78 let; Zorman Jurij iz Slavine, 78 let; Trtnik Jakob iz Ljubljane, 75 let. Skupna starost starčkov znaša 1005 let.

Za župnika v Rižani pri Kopru je imenovan g. Košir Jožef, dosedaj župni upravitelj ravno tam.

Umivanje nog na Veliki četrtek na avstrijskem dvoru je letos odpadlo, ker se cesar slavnosti osebno ni mogel udeležiti. Pač pa so bile starke in starčki, ki so bili za umivanje nog izbrani, ravno tako pogoščeni in obdarovani, kakor da bi se cesar umivanja nog sam udeležil.

Nov salezijanski zavod na Štajerskem. Iz Turina je došlo poročilo, da je generainj zbor salezijanske družbe sklenil, že letos otvoriti salezijanski zavod v Veržeju.

Frazniki na Koroškem, ki bi se imeli odpraviti, ostanejo kakor doslej. To veselo poročilo objavi prihodnji škofijski uradni list. Najbrž ostane tu-

di na Štajerskem v tem oziru vse pri starem.

Za okrožnega in zdraviliškega zdravnika v Toplicah je imenovan dr. Konstantin Konvalinka, sedaj na Brdu pri Lukovici. Prejšnji tukajšnji okrožni zdravnik se je preselil v Senožeče.

»Mati svelega veselja«, ta veliko-nočnemu času in čuvstvu tako primerena predstava se uprizori belo nedeljo popoldne v Društvenem domu na Ježici pri Ljubljani.

Slomškov uslužbenec umrl. V Vitanju je umrl posestnik Jos. Opresnik, vulgo Šentak, v 76. letu svoje starosti. Svoj čas je bil v službi v Mariboru pri škofu Slomšku.

Bodoči prestolonaslednik v veliki nevarnosti. Nadvojvoda Karl Franc Jožef se nahaja zadnje dni v Galiciji in se je odpeljal s posebnim vlakom iz Lvova v bližnje mesto, da se tam sestane s svojo soprogo princeso Cito. Ker pa so vsled snežnih viharjev v vzhodni Galiciji ponekod brzojavne zveze pretrgane, je prišla posebnemu vlakom nasproti lokomotiva, ker na postajah niso bili obveščeni o posebnem vlakom. Le v zadnjem trenutku se je strojevodjema posrečilo vlak ustaviti in tako odvrniti gotovo nesrečo.

Otrok zgorel. Petletna kajzarjeva hči Frančiška Svele iz Jezera se je v nedeljo, dne 31. marca popoldne igrala z drugimi otroci na paši pri ognju. Pri tem se ji je pa vnela obleka in je deklice dobilo na životu tako hude opekline, da so jo morali prepeljati v ljubljansko deželno bolnišnico, kjer je drugi dan že umrla.

Med igro ubit. Na vasi v Vinjici pri Šmarjeti so se igrali dne 31. pretečenega meseca domači fantje, med njimi tudi Anton Kalčič in Ciril Vrščaj. S Kalčičem sta se poprijela in ga je zadnji vrgel, potem pa bežal. Vrščaj se pobere, zagrabi kamen in ga vrže Kalčiču v glavo tako močno, da mu je na temeniči glavo prebil. Nezavesten se je zgrudil na tla in so ga pripeljali v bolnišnico ter je malo upati, da okreva. Vrščaj je neznano kam pobegnil.

Velik požar. Dne 6. aprila dopoldne sta v Preserju pri Kamniku pogorela dva kozolca in dva skednja. Goreti je pričelo ob sedmi uri zjutraj. Značilno je, da je v omenjenem kraju bil v 25. letih že 17. večji požar.

Blejsko jezero se bo dalo v smislu novega vodnega zakona proglasiti za javno last. Na ta način ne bo nobena posebna škoda, če pride blejski grad v druge roke.

Nesreča. Andreja Ažmana, brata Josipa Ažmana, nadučitelja na Breznici, je udaril mlad konj, katerega je učil voziti, v trebuh s tako silo, da je ponesrečenec čez nekaj ur umrl.

V Ameriko pobegnil je dne 21. marca posestnik mlina in trgovec Jakob Bončar iz Ljubljane. Na račun svojih

sorodnikov je napravil pri raznih bankah do 600.000 kron dolga. Do 400.000 kron ima dobiti eskomptna banka v Gradcu. Ljubljanski denarni zavodi niso pri tem prav nič udeleženi. Ves dolg bodo iztirjali iz očetovega in bratovega posestva.

Obesil se je v Celovcu v noči od 2. na 3. aprila pri svojih sorodnikih 70letni bivši trgovec Iv. Levč iz Ljubljane. Veliki četrtek so ga pripeljali v Ljubljano. Bolehal je na neozdravljivi bolezni in se mu je baje omračil duh.

Iz novomeških zaporov je pobegnil dne 1. aprila radi tatvine že večkrat kaznovani 16letni Mir. Zore, ki je bil namenjen za prisilno delavnico. Sodišče ga sedaj pridno zasleduje.

Strela je udarila med eno zadnjih neviht v cerkev sv. Neže na Brinjevi gori pri Konjicah na Štajerskem. Poškodovala je strelovod in deloma en oltar, pobila okna, iztrgala ena vrata in jih vrgla proti gozdu. Užgala ni ničesar.

Padec iz prvega nadstropja. V nedeljo, dne 31. marca zvečer je prišel neki trgovski pomočnik v Slovenjem gradu nekoliko vinjen domov. V stanovanju se je nagnil čez okno, zgubil ravnotežje ter padel na kamenita tla. Vkljub padcu je imel še toliko moči, da se je privlekel še nazaj v sobo. Zadel je težke poškodbe po telesu in si pretresel možgane. Spravili so ga v slovenjegraško bolnišnico.

Utonila je minuli teden v Sevnici na Štajerskem 14letna hči posestnice Marije Kranjc. Lovila je naplovljena drva ob potoku, pri tem pa padla v vodo in utonila. Po daljšem iskanju jo je našel mlinar Kolman v Orešju.

14 let stara samomorilka. Dne 27. t. m. zvečer je skočila v Glinjo 14letna deklica Wedan. Dva gospoda sta jo potegnili iz vode. Deklica je baje skočila v vodo, ker je mati ž njo slabo ravnela.

Katoličanom na Kitajskem se baje obetajo pod novo republikansko vlado boljši časi. Predsednik Juanšikaj je sprejel te dni v avdijenci apostolskega vikarja v Pekinu zelo pristrčno ter se ob tej priliki dal poučiti o dosedanjem delu in številu kristjanov na Kitajskem. Končno je izjavil, da se bo pod novo vlado varovala največja verska svoboda ter da bodo vsi državni in vojaški uradi dostopni vsem državljanom neglede na njihovo versko pričanje.

Vesil iz Amerike. Poročil se je v Buxtonu, Jowa, Feliks Razpotnik iz Smočidola s Frančiško Prašnikar iz Izlak pri Zagorju. — Umrl je v Čikagi Ill., Fr. Požek iz Butoraja v črnomaljskem okraju. — V rudniku se je ponesrečil dne 9. marca Valentin Oblak iz Polhovega gradca. Padel je z vozičkom v 750 čevljev globok prepad in bil na mestu mrtev. — Dne 13. marca je v velikih bolečinah umrl Vinko Robnik, ki si je dne 11. avgusta lani v rudniku tako nevarno poškodoval desno roko, da mu je sedaj ta nezgoda povzročila smrt. — Zmrznil je v Ekalake, Mont.,

Andrej Meznar, doma iz Podlpe pri Vrhniki.

Pogreša se že tekom treh tednov 20letni slaboumni mladenič Jožef Bergles iz Repč, župnija Dobrunje. Slaboumni je odšel od doma brez telovnika v ponošeni obleki. Domneva se, kakor se je sam pred odhodom izjavil, da se utegne nahajati v litijskem, krškem okraju, ali kje na Spodnjem Štajerskem. Ker je sicer za delo vporaben, je najbrže v delu pri kakem kmečkem posestniku. Ako je komu kaj znanega o njem, se dotičnika prosi, da javi županiji Dobrunje pri Ljubljani.

Mrtvega so našli posestnika in zidarja Mihaela Štucina iz Stare Oselice. V noči od 31. marca na 1. april so domači pustili bolnika za malo časa samega in ta je v svoji zmedenosti pograbil nekaj posteljne obleke in zbežal napol opravljen na prosto. Domači in sosedji so ga marljivo iskali, a našli so ga šele dne 4. t. m. mrtvega na neki senožeti v več ur oddaljenem Cerkljanskem vrhu, občina Cerčno na Primorskem. Pokojnik zapušča vdovo, mater in petero nedoraslih otrok.

VELIKA NESREČA NA STOLU.

Na Stolu se je pripetila v četrtek, dne 4. aprila, velika nesreča. Profesor I. državne gimnazije v Ljubljani, 32letni dr. Josip Cerč je v sredo zjutraj peljal iz Ljubljane sedem gimnazijcev od 5. do 8. razreda na goro Stol, ki je sedaj seveda pokrita z debelim snegom. Pozneje se jim je pridružil še učitelj Kunaver. Na goro so se napotili kmalu po polnoči. Okolu četrte ure so bili že na vrhu. Hoteli so še z Malega Stola na Veliki Stol. Tu pa jih zaloti nepopisen vihar, kakoršnih ne poznamo v nižavah. Dr. Cerka in mlajšega dijaka Kunca je veter vrgel z grebena v nižavo kakih 600 metrov globoko. Ker je bil sneg tako zamrznjen, da ni bilo moči najti gotove stopinje ob strmem pobočju, se nesrečnika nista mogla ustaviti pri padcu in dr. Cerč je priletel s tako silo ob neko skalo, da si je popolno razbil glavo in obležal je na mestu mrtev. Dijak Kunc si je pa pri padcu k sreči samo nalomil nogo, a se je vendar le kljub hudim bolečinam in velikemu mrazu čez 3 ure pripeljal do koč, kjer so bili že na varnem vsi ostali dijaki. Rešil jih je z nevarnostjo lastnega življenja učitelj Kunaver, ki je vsakega posamnika z velikimi težavami privedel do koč in jih tako otel gotove smrti za mrazom. Ko je ta učitelj spravil na varno vse dijake, je hitel v Žirovnico po pomoč in se drugo jutro zopet vrnil z vojaki-planinci in člani planinskega društva reševati dijaško ekspedicijo. Veliki petek popoldne so prišli izletniki nazaj v Žirovnico, ubitega dr. Cerka so pa pripeljali nekoliko pozneje. Truplo ponesrečenega profesorja so potem pripeljali v Ljubljano, kjer se je vršil velikonočno nedeljo popoldne žalni spreved k Sv. Križu ob ogromni udeležbi občinstva iz vseh stanov. — Izleta so se udeležili naslednji dijaki: Brata Zdenko

(5. razred) in Karol (7. razred) Kunc iz Ljubljane, sinova tajnika c. kr. tobačne tovarne; Vladimir Kostanjevec, Franc Bizovičar, Josip Baričević in sin sodnega svetnika Koblarja iz Ljubljane ter Vladimir Milavec iz Cerknice, vsi dijaki 5. gimnazijskega razreda. Ranjen na nogi je samo dijak Zdenko Kunc, ostalim so pa deloma ozeble roke.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obreštuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Cerklje pri Kranju. Liberalna »Kmečka posojilnica in hranilnica« pri Matevžu je v likvidaciji, to se pravi, da bode jenjala poslovati. Zato naj se vsakdo, ki ima kaj vložnega, hitro oglasi pri Matevžu, da mu izplačajo. Žalostno so začeli liberalci s to posojilnico, namreč samo iz nagajivosti in nasprotovanja, zato so pa tudi še bolj žalostno končali. — Zelo pa je napredovala naša hranilnica, kakor se je vsakdo lahko prepričal iz poročila na zadnjem občnem zboru. — Na Belo nedeljo, to je 14. aprila, ob pol 4. uri popoldne priredi »Slov. katol. izobraževalno društvo« prvo predstavo »Repoštev« v novem »Društvenem domu«. Prijatelji, pridite v obilnem številu, da vidite našo krasno dvorano in novi oder.

g Iz Ihana. Dne 3. aprila so se delile pri nas podpore živinorejcem. Prignali so precejšnje število krav in telet. Seveda so dobili podporo le oni, ki imajo teleta za plemo. Podpora se je delila popolnoma nepristransko. To je prav; pa nekako čudno je to, da tistim, ki vedno zabavljajo čez S. L. S., čez deželni odbor, čez klerikalce itd., tako prav pridejo kronice iz rok S. L. S. Sedaj je prilika, da izpregledajo tudi tisti, ki so dosedaj slepo verjeli liberalcem!

g Moravče. Premovanje telet je priredil deželni odbor dne 2. aprila. K premovanju so prignali posestniki do 150 glav živine, o kateri se je deželni odbor zelo pohvalno izrekel. Gospod

nadzornik Legvart je podelil nato 32 premij po 20 kron, tri pa po 10 kron. Bodril je ljudi k zanimanju za živinorejsko zadrugo, katera edina ima posredovati med živinorejci in deželnim odborom, ki priredi prihodnje leto zopet premovanje in podeli onim, ki so letos dobili premije, še za rejo telic po 30 kron. Naj bo na tem mestu izrečena deželnemu odboru srčna zahvala. Za živinorejsko zadrugo: Janez Bergant, načelnik. — **Ženski odsek katol. izobraž. društva v Moravčah** priredi na belo nedeljo popoldne igri: »Dve materi« in »Oh ta Polona!« Kobilni udeležbi vabijo moravska dekleta. — **Živinorejska zadruga** je preskrbela dvema posestnikom bika pingavske pasme. Posebno potrebno je bilo to za vas Svine in Njegastru. Zato opozarjamo živinorejce, da imajo zadrugiški živinorejske zadruge plačati po 1 K, nezadrugiški pa po 2 K za spuščanje. Poslužujte se te prednosti, da bo prihodnje leto še več premij v naši dolini.

g Iz Smlednika. Pri nas bomo začeli nabirati milodare. Čemu? Da bomo popravili poljsko kapelico, ki je last barona Lazarinija, pa se je neče usmiliti. Enako sramoto delata celi fari tudi dve drugi podrtiji. Kaj si morajo misliti tuji o takih, nekoč tako lepih, zdaj tako zanemarjenih znamenjih! Ali morajo biti res shramba za razne »kan-gle« naših mlekaric? — Nam dobro znani zlikovec iz Smlednika je trosil nekaj dni sramotilne in pohujšljive pesmi, kjer blati s svojimi umazanimi rokami »Orla« in »Društveni dome«. Smlejši, ali vidite, kako je zdaj vtihnil, ko mu stopa gosposka za petami! Proč s tako propalico!

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Z »Domoljubom« preteklega tedna naši liberalci niso kar nič zadovoljni. »Je že zopet začel,« tako tožijo in se kregajo ter kujejo črne naklepe maščevanja. Le ne preveč jeze! Skoraj dve leti vas je »Domoljub« pustil pri miru, ker ste prej vedno trdili, da boste mirni, če vas bo »Domoljub« pustil pri miru. Ali ste držali besedo? Ne! Dan za dnem ste metali blato obrekovanja in laži na naše može, pred vsem ste pa teden za tednom na najgrši način napadali našega župana in našega župnika, držče se satanovega gesla: Udaril bom pastirja, in ovce se bodo razkropile. Niti enega našega društva ni, katerega vi še ne bi bili do kosti obrali; niti ene naše naprave ni, katere vi še ne bi bili oblatili; niti enega našega pristaša ni, katerega vi še ne bi bili oblagjali. Zato ne moremo in ne smemo dalje molčati. Prijemali bomo pa tam, kjer bo najbolj potreba. Naša skrb bo, da liberalna hranilnica ne bo sedla — občini na hrbet; naša skrb bo, da sokolskega doma ne bo niti zidala niti vzdrževala — občina. Kdo je pri Sokolu? Liberalni časopisi poročajo z največjo glorijo, da se je za leto 1912 izvolil sledeči odbor: starosta, t. j. najvišji poglavar, to kar je v državi cesar ali kralj, je brat Frau Matjan (Kmetovčev France); podstaro-

sta, t. j. prvi minister in namestnik najvišjega poglavarja, je brat Fran Šušteršič (Slepi Janez); načelnik, t. j. tisti, ki stopa v prvi vrsti pred telovadci in mora svojo bojno četo voditi v boj proti črnim, je brat Albin Eržen (Kavkin Albin); tajnik — ta mora napisati imena vseh sokolov in poročati v liberalne časopise — je brat Robert Kenda, suplent na ljubljanski realki, ki bi storil veliko boljše, ko bi se učil in pripravil za profesorsko izkušnjo; blagajnik, to je tisti, ki bo štel denar, kar ga bodo nabrali za sokolski dom, je br. Ivan Goljar (Zognov Johan), ki kandidira v obč. odbor in bi bil torej rad tudi pri obč. blagajni; gospodar, to je tisti, ki bo gospodaril in oddaljal stanovanja v novem sokolskem domu, je br. A. Kratky (Kratkijev tapecirar); odborniki (ti imajo zgoraj imenovanim šaržam stati na pomoč s svetom, pri zidanju novega sokolskega doma pa nositi malto in opeko) so bratje: Cvetko Kolbe, pismonoša, Fran Železnik, pismonoša, Ivan Pipan (Tomažkov Johan), Miha Poličar (ljubljski sodniji že od starih časov dobro znani Poličarjev Milče); preglednika računov (ta dva imata paziti, da pri nabiranju denarja za sokolski dom ne bo vmes tudi kak klerikalen krajcar) sta brat Ivan Bitenc (Lenkin Johan) in brat Josip Matjan (Porentov oča), bivši krajni šolski nadzornik in v liberalnih glavah bodoči župan. — Toliko za danes. Povezmo naj še to, da je med temi brati 5, reci pet, takih bratov, ki so na okrajno glavarstvo poslali en cel kup pritožb zoper našega na daleč okrog spoštovanega župana Belca in celo zahtevali, naj se ga odstavi od županstva. Ravno ti bratje so bili tudi na letošnjem občnem zboru Kranj. kmet. družbe in se tam obnašali tako, da je po celi kranjski deželi šel za št. Vid ne ravno časten glas, da so se šentviški liberalci poleg znanega Dolfeta obnašali »najlepše«. Glasilo, prvi in zadnji evangelij teh bratov je najumazanejši časopis »Slovenski Dom«, ki je bil pretekli teden zaradi hudodelstva motenja vere od državnega pravdnštva zaplenjen. To nam pove dovolj! — Tako ni pravi Lepi so bili letošnji velikonočni prazniki: nad vse veličastna služba božja, veliko duhovščine, lepo okrašenega cerkev, izredno lepo petje cerkvene zbornice, vsega smo bili veseli. Le slovesnost procesije je motila godba s svojim čudnim, pristno liberalnim nastopom. Gospod župnik je menda nastop godbe dovolil pod pogojem, da bodo člani godbe nastopili in igrali dostojno. A žal ni se zgodilo ne prvo ne drugo. Za procesijo so šli člani godbe kar pokriti, četudi v navadni civilni obleki, igrali so pa stvari, ki spadajo pač v kako komedijo ali cirkus, ne pa v veličastni velikonočni procesiji. Čudili smo se, da je gospod župnik vse to mirno gledal in poslušal. Zato z največjim veseljem pozdravljamo misel, da naša društva nameravajo ustanoviti svojo lastno godbo, in Bog daj, da se ta namera čimprej uresniči. Ravno

ta godba, ki je pri procesiji nastopila tako netaktno, bo šla na sokolsko veselico k Slepemu Janezu igrat ravnoiste poskočnice. Gospod župnik, blagovolite to vzeti na znanje!

g Iz Krope. Na velikonočno soboto je umrla tu okleznana žebliarica Helena Šmitek. Bila je v našem kraju najstarejša žena, stara 84 let. Pokojnica je bila znana daleč na okoli vsled žrebliarske trgovine, katero je mnogo let uspešno vodila. Bila je strogo krščanska žena, ki je vzgojila svoje hčere v najboljšem smislu. Pokoj blagi ženi!

Dolenjske novice

d Semič. Čitali smo o slovesnosti, ki so jo priredili 23. marca v Novem mestu ob priliki, ko so začeli graditi belokranjsko železnico. Pri nas v Semiču pa se je delo še za en celi teden zapoznalo, ker podjetnik Biedermann ni dobil o pravem času potrebnega orodja. V soboto so pa vendar le enkrat začeli. Največje delo ob celi progi bo gotovo predor med Rožnim dolom in Semičem. Dolg bo skoraj dva kilometra in bo šel krog 170 m globoko pod Semiško goro. Vrtali ga bodo od severa in juga s stroji. Stal bo tri milijone K. V naši župniji bomo imeli 2 postaji: eno majhno v Rožnem dolu in eno veliko blizu Gorenjcev. Ta poslednja bo posebno dolga, 600 m, tako da se bodo tu lahko srečavali tudi najdaljši vlaki, kakor bi bili na primer vojaški ob priliki mobilizacije. — Prva stvar, ki jo zdaj pri nas delajo, je dovozna cesta, ki se križa s cesto čez Krč in bo šla na eni strani do vhoda v predor, na drugi pa do kolodvora. Največja težava, ki jo imajo inženirji na južni strani semiške gore, je dobava potrebne vode. Ljudje mislijo, da bi jo znalo pozneje kaj iz predora priti. Pa to je neverjetno, ker je tu kraški svet. — Življenje pri nas je postalo zelo živahno. Ob cestah vsepolno barak, po cestah vse polno delavcev v evropski in turški noši. Razume se, da je med tako mešanico veliko sumljivih individuov. Imamo sicer zdaj v semiški župniji tri orožniške postaje, pa jim bodo težko kos. Ljudje naj bodo sami previdni.

d Vače. Na veliko soboto je ponesreči začelo goreti v našem božjem grobu. Le članicam naše Marijine družbe, ki so takoj prve hitele po vodo, ter nekaterim možem se moramo zahvaliti, da se ni zgodila večja nesreča. — Prvič se je naše društvo udeležilo procesije s svojo zastavo. Bil je krasen pogled na 24 Orlov v kroju in na številni moški in ženski odsek z društvenimi znaki. Le pogumno naprej!

d Črnomelj. Žalostne velikonočne praznike je praznovala spoštovana Geršičeva rodbina na Rožancu. Osmošolec Matija je prišel na počitnice v torek iz Novega mesta, navidez le malo bolehen. V sredo mu je postalo slabše,

ponočil je vzgledno opravil sveto spoved in se pripravil za pot v večnost. Na Veliki četrtek je še bolj oslabil — in Veliki petek ob 3. uri popoldne mirno zaspal v Gospodu. Lepa smrt — umreti ob isti uri kot Kristus na križu! Pogreb mnogo objokovanega, nadebudnega osmošolca je bil na Veliko noč. Taka pogreba še ni videl Rožanc. Gospodje profesorji novomeške gimnazije: dr. Tiller, Majcen, Južnič, Prosen, vse belokranjsko dijaštvo, pol Črnomlja, vse okoliške vasi so se udeležili žalostnega pogreba. Črnomaljski dijaki so mu poklonili lep venec, na grobu mu je lepo govoril sedmošolec Matija Malešič. Vsi so bili ginjeni pri pogledu na od žalosti popolnoma onemoglo mater, trpečega očeta, brata-vojaka in sester. Sočustvovanje vse Bele Krajine, lepa rajnikova smrt naj bo tolažba žalostnim starišem. Res so izgubili veliko, res je bridko in hudo izgubiti naenkrat toliko lepih nad, ki so jih stavili na sina osmošolca, neizrekljivo bridko je izgubiti pridnega, poslušnega, vedno ubogljivega sina — a božji volji se ne smemo ustavljati! Bog je imel z njim ta namen — in dodelil mu je smrt ob isti uri kot svojemu Sinu! — Spoštovani rodbini Geršičevi naše iskreno sožalje! Blagemu pokojniku naj Bog dodeli mirno spanje, naj počiva v miru!

d Občina Iškavas je imela občinsko volitev za novega župana dne 4. marca; bil je vesel dan za Iško vas. Ob 10. uri dopoldne se je pričela volitev brez vsega govorenja in brez vsega nagovaranja. Izvoljen je bil izmed 12 odbornikov z 11 glasovi Jožef Kramar za župana, za prvega svetovalca Martin Vrenik, za drugega svetovalca Anton Žagar in za tretjega Franc Šteblaj, vsi pristaži S. L. S.

d Krško je zopet našel! Slava in čast vsem našim zavednim volivcem! Skoro vsi so šli volit in so za vselej strašno poteptali ves krški liberalizem. 1. in 2. april sta zlata dneva v krški občini: kmet se je enkrat za vselej otresel purgarske kuratele!

d Krško. Liberalci pravijo, da so narodnjaki in naprednjaki. Res, taki narodnjaki so, da so volili največjega nemškutarja, ki so mu sokoliči »popravili« napis. Naprednjaki so pa tudi: prej so dobili v drugem razredu 440 glasov, sedaj so pa tako »napredovali«, da so jih imeli celih — 671 Liberalci so res merodni nazaj-naprednjaki!

d Krško. Liberalci sami ne vedo, kdo je kriv, da so tako strašno pogoreli. Eni dolže »načelnikarja«, ker je pozabil doma — brizgalno, drugi pa Šklajberjevega Janeza, ker se je bolj brigal za preste kot za volitve. Tretji pravijo, da je kriv mladi Volavšek, ker se preveč boji klerikalnega zmaja, četrti pa mislijo, da bi bilo prav, če bi bili Romihov ata prej zdravil. Mi pa pravimo: liberalci, le potolažite se! Glasov ste baš toliko dobili, da lahko stavite v — loterijo.

d Sv. Gora nad Litijo. Nemila smrt nam je prerano pokosila za našo cer-

kev in župnijo tako zaslužnega gospoda župnika Feliksa Knižeka. Gospod je bil rojen 6. septembra 1870 v Ljubljani ter ondi 1. 1894 v mašnika posvečen. Služboval je v Preserju, v Sostrem, v Babnem polju in zadnja leta na Sveti Gori. Skromni, skrbni in trudoljubivi gospod nam ostane v trajnem spominu. Vsegamogočni mu bodi obilni plačnik. N. v m. p.!

d Kandrše nad Litijo. Tisoč kron državne podpore je prejela naša zadružna mlekarna v Vidrgi. — Nad trideset vzrejevalnih daril se je razdelilo našim živinorejcem pri premovanju telet dne 2. aprila. Veliko za začetek. Četudi vsak berač svojo malho hvali, četudi privoščimo sosedom lepo živino, trdimo pa z mirno vestjo, da se tako krasne živine ne vidi zlepa kakor ravno v Kandrški dolini. Pri tej priliki ne smemo pozabiti prav zanimivega slučaja. Župan z Vač naj se nikari ne hvali s svojim vplivom, ker bi bil nekemu posestniku iz Cirkuš kmalu odjedel podporo ravno s tem, ker ga je on priporočil. Ako bi ne bil navzoč gospod kaplan z Vač, bi bil odšel dotični posestnik praznih rok. — Našeste sta o priliki premovanja prevozila z avtomobilom dva naša deželna poslanca ter se o njih stanju prepričala na lastne oči. Prepričala sta se, da naše ljudstvo samo ne zmore velikih stroškov, da se ceste zboljšajo v tolikem obsegu kot je treba.

d Izpod sv. Tomaža občine Prečne. Vedno je vladal mir v naši občini. Ob vsakih volitvah smo nastopali složno in nismo trpeli nikakega vmešavanja kake nepoklicane osebe. V zadnjem času se je pa veliko izpremenilo. Štirje možakarji so odkrito pokazali svoje liberalno mišljenje. Koliko so pisarili po svojih umazanih časopisih, kako so sleparili in šteli kronce po novomeških gostilnah ter mislili, da bodo gotovo dobili župana iz svoje srede. Za enkrat se jim ni posrečilo. In če bi se jim, kaj bi pa ti ljudje pridobili za našo občino? Liberalne časopise bi radi zasejali v našo občino med nevedno ljudstvo, kot so jih že, posebno pa na Kamence. Veliko se je pisalo o prejšnjem vrlem županu g. Fr. Vintarju, kakor da bi bil on kriv kakšne reči o zadnjih volitvah. Pa vsi vemo, koliko se je spremenilo v času njegovega županovanja; sezidala se je nova šola in cerkev, za kar ima on veliko zaslugo. Vsak njegov naslednik se bo moral po njem ravnati, če bo hotel delati v prid ljudstva.

Notranjske novice

n Iz Kamnika pri Preserju. Menim, da v nobeni slovenski vasi ni tolikrat gorelo, kakor v Kamniku. Leta 1880. je bila celo vsa vas v ognju. — Na veliko soboto, dne 6. aprila zjutraj smo imeli zopet ogenj. Zgorela sta dva kozolca in dva poda. Škoda se ceni na 5000 do

6000 kron. Sreča je bila, da se ni ogenj razširil naprej. Božja volja je hotela, da se je veter, ki je zjutraj bril proti severni strani, obrnil na južno stran, kjer ni nobenega posestva več. Da se pa ni naprej vnelo, se je zahvaliti marljivim Kamničanom, ki so hiteli na kozolce, da so polivali slamnate strehe z vodo, ki so jo prinašale hitre žene in dekleta. Velika zahvala gre tudi požarnim brambam iz Preserja, ki je prva prihitela na pomoč, iz Podpeči in iz Notranjih Goric. — Kako je nastal požar, se še ne ve gotovega. H koncu naj mi bo dovoljena še mala opazka: Kamničani! V preserski fari je Kamnik največja vas, ki bi pač morala imeti vsaj eno brizgalnico. Preserjani jo imajo, tako tudi Podpečani. V Kamniku gori skoro na vsaka tri leta. Zato, možje, vzdramate se in si preskrbite brizgalnico! Dovolj vas je. Vsak naj da nekaj kronic, kakor kdo more, pa imate brizgalnico. — Očividec.

n Žiri. Dobračevsko gasilno društvo — liberalno seveda — je pri zadnji seji sklenilo, da se ne udeleži velikonočne procesije, h kateri so bila povabljeni vsa katoliška društva domače župnije. Torej delujejo možje, ki vodijo to društvo, na to, da člane vedno bolj odtegujejo od katoliškega življenja. Mi smo radovedni, koliko časa bodo trpeli verni Dobračani med seboj komando ljudi, ki se drznejšo tolikrat se norčevati iz njih verskega prepričanja. Še tega nam manjka, da bi društvo, ki mora po svojih pravilih na ljudstvo dobro vplivati, s svojim javnim nastopom ljudi, zlasti možko mladino, pohujševalo in jo napeljevalo k brezverskemu življenju! Ciničnega sramotjenja verskih svečanosti, ki se sliši sem pa tje iz srede teh ljudi, ne ponavljamo, ker je presurovo; povemo pa tem možem, da si bodo na tak način zapravili zaupanje pri občinstvu, ki ga vendar za podporo potrebujejo. Vsaj potrebna dobrodelna društva naj bodo prosta liberalne podivjanosti in brezverstva, da jih bo lahko vsakdo podpiral in priporočal z mirno vestjo. »Bogu v čast, bližnjemu v pomoč« imate zapisano, da hočete in morate delati. Kdo naj vam prvo vrjame?

n Iz Idrije. Naši liberalni dopisniki poročajo v svet, koliko so škodovali mestni upravi rekurzi S. L. S. proti ukrepom našega starešinstva. A pri sebi pa ne vidijo, kako sami depar od sebe pehajo in zmetujejo nagrade v prid idrijskemu prebivalstvu. Znano je, da daje deželni odbor prispevke za vzdrževanje obrtnih šol, a tudi zahteva, naj se na njih poleg drugih predmetov poučuje tudi veronauk. Ravno pri vajencih, ki pridejo v naše mesto iz hribovite okolice, bi bil tak pouk potreben. Nekateri so pač obiskovali enorazrednico v domači fari, ako so sploh radi daljave dospeli do nje. Drugi še tega niso mogli doseči. Le malo priprave za sv. zakramente so dobili, a daljše izobrazbe v tej stroki niso mogli doseči. Sedaj kot obrtnim vajencem, bi jim zelo prav prišlo nekaj več znanja o cer-

kveni in splošni zgodovini in o moralnih sredstvih, ki so jim potrebni za praktično življenje. A naši mestni očetje jim tega v svoji zagrizenosti ne dopuste. Proč z veronaukom! to je njihov geslo. Menijo pač, da bodo pozneje kot pomočniki in mojstri bolj na njih strani, ker jih bodo nevedne v krščanstvu lažje pridobili za svojo stranko. V tej zaslepljenosti pa pozabijo, ali pa naravnost ne marajo za nekaj stotakov, katere bi jim deželni odbor naklonil za vzdrževanje take šole. Včasih tožijo, da bodo morali opustiti sploh pouk, ker vzdrževanje šole sloni le na bremenih občine. Drugi zavodi, ki pač imajo svoje zastopnike v odboru za to šolo, se ne zmenijo dosti za njo, vsaj denarnih podpor ne dajejo, deželni odbor jo pa tudi odklanja, ker nočejo uvesti med druge predmete tudi verouka. In tako se lahko zgodi, da bode pouk na obrtni šoli popolnoma ustavljen iz samega sovraštva do krščanstva, ko pa pridejo kake volitve, se smučajo liberalni in soc. demokratični odborniki okoli naših volivcev, češ, le z nami volite, saj smo dobri kristjani. Seve, glas je dober, naj pride od katerekoli strani, da le šteje, a liberalnim mojstrom in trgovcem se zna to zelo vtepati in bila so že dejstva, ko so bili zelo oškodovani. Vajenec brez strahu pred Bogom, bode brez strahu tudi pred mojstrom ali gospodarjem.

Društveni vestnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Z Breznice. Katoliško izobraževalno društvo na Breznici priredi na belo nedeljo, dne 14. aprila 1912 veselico s sledečim sporedom: 1. Tamburanje. 2. Pejce. Poje novoizučeni moški zbor. 3. Čitalnica pri Branjevkah, burka v enem dejanju. 4. »Mutasti muzikanta, burka v enem dejanju. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina navadna. Vse prijatelje pošlene zabave na obilno udeležbo vlijudno vabi odbor.

Telovadni odsek Orlov v Naklem uprizori v nedeljo, dne 14. aprila igro »Garcia Morenos v prostorih »stare šole«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Odbor najvlijudneje vabi vse somišljenike k obilni udeležbi.

Eoh. Srednja vas. Na Belo nedeljo po nauku bo v dvorani občni zbor Orla in nastop telovadcev v raznih vajah. Vsi, ki se zanimajo za mladeniško organizacijo, se prijazno vabite, da pridete pogledat. Posebno bi radi videli, da se nam pridruži še kaj več fantov, ki imajo kaj zmisla in veselja za izobrazbo in pametno zabavo.

S Slapa. Katol. slov. izobraževalno društvo na Slapu priredi na belo nedeljo, to je dne 14. aprila t. l. veselico v prostorih gosp. Karola Bone št. 43 s sledečim dnevnim redom: 1. Ocvirk: »Rožmarin«, poje mešani zbor. 2. A.—Ič.: »Strahovi«, igraju društvene članice. 3. J. Aljaž: »Domovini«, poje mešani zbor. 4. Anton Medved: »Posestrimni«, igra štiridejanjka. 5. S. Sardenko: »Planšarica«, šaljivi prizor. Bratska društva in prijatelji lepe zabave se vlijudno vabijo, da se te prilike udeležijo. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina po navadi. K najobilnejši udeležbi vabi vlijudno odbor.

POROČILA O PRIREDITVAH:

Iz št. Jerneja. Pri nas že najlepše cvete pomlad. Pa pomlad nam ni prinesla cvetja samo po vrteh, poljih in gozdih, prinesla nam je

tudi cvetja, napredka in novega veselja v našem izobraževalnem društvu. Prijetni glasovi, katere smo prej tako malokrat slišali, se oglašajo v teh pomladanskih dneh, glasovi godbe. Bralcem »Domoljuba« moramo poročati veselo novico, da imamo pri nas orlovsko godbo na pihala — 25 mož. — Ves čas od Božiča sem se hodil pridni fantje dan na dan vadit v dvorano. Tudi naše društvo, naša mladina ima torej veselo pomlad, veselo Veliko noč.

Zužembark. Na cvetno nedeljo je izob. društvo po daljšem presledku spet imelo zabavno prireditev, obsegajočo deklamacijo, petje in igro »Mlini pod zemljo«. Deklamator, priprosti domač fant, je dosti dobro izvršil deklamacijo Krilanove pesnitve »Stari hajduk«. Zenski zbor je nato zapel Ferjančičevo »Rožmarin«, krasno, umetno harmonizirano in zelo težko skladbo, ki stavi na pevke velike zahteve. Zbor pevk je pokazal, da je kos tudi takim težjim skladbam. Kar se tiče igre »Mlini pod zemljo«, se mora reči, da se je nad pričakovanje dobro obnesla. Kdor pozna to igro, ta bo rad priznal, da je vprizoritev te igre združena z velikimi težkočami. Priznati se mora, da so igralci srečno premagali te težkoče in so tako spretno izvršili težke prizore, kolikor se pač da storiti na priprostem odru. Tudi kostumi so bili prav primerno pogodeni. Veliko smeha in zabave je zlasti vzbudil črni afrikanski suženj tako vsled dobrega kostumiranja, kakor tudi s tem, ker je prav spretno igral in pogodil ne lahko vlogo prekanjenega Afrikanca. — Kar se tiče udeležbe, se pa ne moremo pohvaliti. Morebiti je bilo temu krivo krasno pomladansko popoldne, ki je utegnilo mnoge zvabiti v pristo naravo. Če se prireditev ponovi na belo nedeljo, naj pa vsaj takrat občinstvo nikar ne zamudi lepega užitka, ki mu ga bo nudila ta prireditev.

Dobre knjige

Zlati knjižici imenuje »Svečenička Zajednica« (l. 1912, št. 1) slovenska prevoda o. Lintelovih del »**Staršem in vzgojiteljem**« in »**Mladini**«, ki v smislu odlokov sv. očeta Pija X. prepričevalno vabita k pogostnemu in vsakdanjemu sv. obhajilu.

Knjižica »**Staršem in vzgojiteljem**« je izšla v drugem zelo pomnoženem natisu in ima na str. 38—56 odloke sv. očeta Pija X. o pogostnem in vsakdanjem premanju sv. obhajila, in od strani 57 dalje navodilo za pogostno in vsakdanje sv. obhajilo. Cena 25 vin., 20 izvodov in več po 20 vin.

Knjižica »**Mladini**« (str. 86) krepko, naravno, nepretirano in prepričevalno govori o potrebi pogostnega sv. obhajila za mladino. Naj bi jo dobili v roke vsi slovenski mladeniči in deklice. Cena 30 vin., 20 izvodov in več po 25 vin.

Obe knjižici se dobivata v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

»**Miklova Zala.**« Ljudska igra iz turških časov v osmih slikah. Po dr. Sketovi povesti priredil Anton Cerar-Danilo. Cena 1 K. Dramatizacija te znanne in udomačene povesti iz slovenske preteklosti, je bila gotovo srečna misel, saj se je tudi po tej igri vedno vpiševalo, pa so mnogi poskusi dramatizacije kazali večje ali manjše nedostatke. Cerar-Danilova dramatizacija bo pa na slovenskih odrih dosegla velikanske efekte in bo privabila vsaka uprizori-

tev obilo gledalcev. Igro je kot III. zvezek »Ljudskega odra« založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Za naše ljudske odre na deželi. Ravno kar sta izšla dva nova zvezka »Zbirke ljudskih iger« 18. in 19. snopič, ki obsegata lepo zbirko iger, med katerimi se v prvi vrsti odlikujeta dve izvorni igri za ženske vloge, in sicer: »Junaške Blejke« in dr. L. Lenardova drama »Dekla božja«. Poleg teh dveh obsega knjižica tudi štiri igre za moške vloge, in sicer: »Pijavka«, »Skriven zaklad«, »Rešitelj« in »Kmet in avtomat«. O teh igrah bomo v kratkem obširneje izpregovorili. Istodobno opozarjamo vnovič tudi na 17. zvezek te zbirke, ki obsega znano igro za moške vloge »Dimež, strah kranjske dežele« in dve igri za ženske vloge: »Oh ta Polona« in »Prisiljen stan je zaničevan«. Knjižice je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Za organiste. Ravno kar je izšla v založbi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani nova, jako praktična cerkvenoglasbena zbirka: **100 preludijev za orgle**, zložil Stanko Premrl, stolni regenschori v Ljubljani. — Preludiji so večinoma kratki in jedrnat, in ravno takih naši organisti najbolj potrebujejo. Nekaj jih je pa tudi daljših in slovesnejših. Skladbe so solidne, zanimive in živahne. Zbirka je razvrščena po tonovih načinih, in sicer slede skladbe v tem-le redu: C-dur, G-dur, D-dur, A-dur, E-dur, F-dur, B-dur, Es-dur, As-dur in Des-dur. — Obširna zbirka Premrlovih preludijev stane samo 3 K 80 h, po pošti 20 h več.

Novi cesni zakon je izšel ravno kar v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani s slovensko-nemškim besedilom pod naslovom: »Zakon z dne 21. februarja 1912, veljaven za vojvodinjo Kranjsko glede gradnje in vzdrževanja javnih necerarskih cest in potov.« — Cena 1 K 20 vin., trdo vezano 1 K 50 vin.

»**Šmarnice arskega župnika**«, so ravno kar izšle v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani in se dobe vezane za ceno 2 K.

Šmarnice, ki so ene najkrasnejših in najbolj razširjenih šmarnic pri vseh tujih narodih, obsegajo razlago lavretanskih litanij z zelo zanimivim življenjepisom arskega župnika blaženega Janeza Vianej.

Mesec majnik je oni čas, ko se vsa zemlja odene s pomladno krasoto, in ker je ta mesec posvečen Mariji, naj tudi v vernih srcih v tej dobi vzklije novo cvetje ljubezni do nebeške kraljice.

Vsaka posamezna prošnja lavretanskih litanij je dišeča cvetka, katere vonj kipi do prestola najčistejše device, radi česar je razlaga ter premišljevanje teh litanij gotovo najsrečnejše in dobro izbrano sredstvo Marijinega čiščenja, ker povzdigne in užge verno srce z ognjem, s katerim je častil in ljubil Marijo njen najbolj goreč častilec blaženi Janez Vianej.

Prepričani smo, da bodo po šmarnicah, ki po svoji vsebini zaslužijo tudi prvo mesto med slovenskimi šmarnicami, posegli pridno vsi Marijini častilci.

Drobtine

Češke naselbine na Zgornjem Avstrijskem. V prvem četrtletju 1912. so zopet pokupili Čehi na Zg. Avstrijskem 26 kmečkih posestev. Večino teh posestev so kupili češki in moravski denarni zavodi ter jih pod ugodnimi pogoji prodali češkemu kmetom. Zaradi tega je seveda v nemškem časopisju mnogo vpitja.

Kaj zmore na Ogrskem — grof? Znano je, kako je lansko leto ukazal ustaviti grof Tisza neki vlak. Hotel je potovati v budimpešto, a je prekasno došel na kolodvor. Vlak je bil že odšel. Tisza pa je zahteval od službujočega uradnika, da naj vlak takoj ustavi in pokliče nazaj na postajo, kar seveda uradnik ni hotel storiti, pač pa je storil to eden izmed asistentov. Oni čas je dvignilo mnogo prahu po vsem Ogrskem tako postopanje grofa Tisze in ves demokratiški tisk je zaradi tega ostro napadal oblastnega grofa. No, in sedaj je grof odgovoril vsem, ki so ga napadali, popolnoma po načinu mažarskih aristokratov. Izposloval je pri državni železnici, da je ravnateljstvo kaznovalo vse one, ki niso hoteli na njegovo besedo ustaviti vlaka. Železnica je kaznovala vlakovodjo in strojevodja, ker nista hotela takoj ustaviti vlaka in se vrniti nazaj, zatem železniškega čuvaja, ki je zaprl rampo in ni pustil Tiszove kočije preko proge, ko je bil vlak že na kolodvoru, — ker je pač tak predpis. Da pa je stvar še lepša, je imenovan dotični praktikant, ki je vlak ustavil, za uradnika ter je preskočil 2000 svojih tovarišev, ki bi morali biti imenovani prej kot on. Ako bi kak siromašen človek, ki bi se mu šlo za življene in imetek, ustavil vlak, sedel bi po predpisih v ječi. A ko je grof Tisza proti predpisom ustavil vlak, so bili kaznovani vsi, ki so se branili ustaviti vlak. Taka je mažarska vlada!

Roparji v avtomobilu. Poročali smo že o pariskih avtomobilnih roparjih. Ravnatelj banke Societe Generale je mnenja, da so štirje roparji, ki so se pripeljali z avtomobilom, udri v prostore podružnice v Chantillyju ter je vsak izmed njih ustrelil enega uslužbenca. Uradnik Legendre se je zgrudil takoj mrtev na tla, medtem ko je blagajnik Trinquier poizkušal pobegniti, kljub temu da je bil zadet v prsi. Pri vratih pa so ga dosegli nadaljni strelci ter se je zgrudil mrtev preko mladega uradnika Gilberta, ki je bil ranjen na rami. Banditi so nato oropali ves denar, ki so ga našli, okoli 50.000 frankov. Hoteli so že zapustiti pisarno, ko je vstopil skozi vrata, ki so vodila na dvorišče, uslužbenec Courbe, ki se je malo minut poprej odstranil. Takoj mu je priletelo nasproti nekaj strelcev, vendar pa se je posrečilo Courbeju pobegniti preko dvorišča k nekemu sosedu. Eden izmed roparjev ga je zasledoval, ostali pa so med

tem že zasedli avtomobil, ki ga je pa še dohitel med vožnjo. Pri tem pa se je izpodtaknil in ubil šipo na avtomobilu, vsled česar si je gotovo ranil roko. Banditi so med vožnjo cel čas streljali iz revolverjev. Kljub temu so poizkušali ustaviti avtomobil. Prišel mu je nasproti nek voz in nek trgovec je zaklical vozniku: »Postavite voz preko ceste!« Za to je bilo že mnogo prepozno. Nek drugi je zaprl avtomobilu zatem pot, toda lastnik je bil lahko, njegov konj pa težko ranjen. Z divjo brzino je izginil avtomobil. Trdijo, da so v njem videli tudi neko žensko, ki so jo opazili že zjutraj pred atentatom v Chautillyju. Kakor smo poročali, so roparja Garnierje že aretovali.

Organizacija slepcev. Na Dunaju eksistira v 19. okraju v Rudolfski ulici št. 12 zavod za izobrazbo slepcev, ki se vzdržuje iz zasebnih sredstev. Na čelu tega zavoda stoje dobrotniki iz visokih krogov, ki žrtvujejo vsako leto mnogo tisočev, da omogočijo onim, ki so pozneje v življenju oslepili, priučiti se kakega rokodelstva in si služiti vsakdanij kruh. Večinoma se uče kakega rokodelstva, ki je za slepce najbolj pripravno, izpolnjujejo se pa mnogi tudi v onih strokah, s pomočjo katerih morejo nadaljevati svoj prejšnji poklic. Znanja teh strok se obiskovalci zavoda priučijo v enem ali dveh letih. V tem pa tiči ona točka, v kateri namerava posredovati organizacija, ki jo mislijo slepci ustanoviti in za kar se je vršilo posebno zborovanje slepcev na Dunaju. Rokodelske zadruge določajo namreč za izučbo kake obrti vse daljšo učno dobo ter prepovedujejo onim, ki zapuščajo omenjeni zavod, izvrševati samostojno obrt. Slepci so vsled tega prisiljeni preživljati se s prodajo onih izdelkov, ki so se jih naučili izdelovati, ali pa izvrševati rokodelstvo kot hišno industrijo, pri čemur je seveda v obeh slučajih zaslužek zelo malenkosten. Prvo je torej, kar hoče doseči nameravana organizacija slepcev, priznanje učnih spričeval iz zavodov za slepce od strani obrtnih zadrug. Pozneje oslepeli so bili pred svojim oslepenjem davkoplačevalci in so kot taki tudi uživali varstvo države. Ti ljudje torej nočejo po svojem oslepenju uživati samo varstva države, temveč tudi prevzeti državljanske dolžnosti, kar pa se jim otežuje s tem, da se jim noče priznati njihovih učnih spričeval.

Amerikanski razgledni vagoni na avstrijskih alpskih železnicah. Glavno ravnateljstvo Canadian Pacific železnice razglaša, da je bil med njo in avstrijsko železniško upravo sklenjen dogovor, vsled katerega bo Canadian Pacific železnica na progah avstrijskih državnih železnic uvedla v promet celo vrsto vlakov z razglednimi vagoni, in sicer v avstrijskih alpskih deželah. Te vlake bodo uvedli še letošnje poletje ter bodo vozili skozi Tirolsko preko Inomosta tudi v Švico do Curiha. Vozovi, ki se že grade v tovarnah v Nesseldorfu, bodo najmočnejši vagoni na štiri osi, kar jih je bilo kdaj zgrajenih v Evropi.

Sodnik obsodil svojo ženo. Sodnik Beeman v Sterlingu, državi Illinois, je danes najslavnejši človek v Zedinjenih državah. On je morebiti edini sodnik, ki je imel pogum izreči v sodišču obsodbo proti svoji ženi, kar je nedavno storil. Stvar se je dogodila tako-le: Sodnik je predsedoval razpravi proti nekemu individuu, obtoženemu zaradi pijanstva, ko je prišla v dvorano njegova žena in se vsedla na mesto, rezervirano odvetnikom, da počaka na konec razprave, ker ji je mož obljubil, da jo bo spremil k modistinji. Končno je došlo v razpravi do bosodbe in sodnik je obsodil pijanca na 50 kron globe, a ker ta ni bil vstanu plačati globo, je izpremenil denarno kazen v sedem dni zapora. Žena sodnikova je mislila, da sme glasno kritikovati razsodbo. »To je sramota!« je vzkliknila. »Mir!« je zagrmel sodnik. Toda gospa ni hotela ubogati. Razjarjen sodnik ji je ukazal, naj molči, ker ji bo drugače naložil denarno kazen. Toda žena, ki se ji je očitvidno zdelo, da se nahaja doma, je pričela sodnika zmerjati in psovati: »Pojdi, pojdi, tepec,« mu je zaklicala, »misliš, da si velik sodnik a se motiš. Le počakaj, ko se vrneš domov, ti bom že dala, kar zaslužiš!« Sodnik jo je takoj obsodil na denarno globo 125 kron zaradi žaljenja uradne osebe v izvrševanju njegove službe. Toda gospa se ni dala oplašiti, temveč je vpila: »Bomo že videli, kako boš dobil teh 125 kron!« Tedaj pa je sodnik namignil nekemu pazniku, naj aretira njegovo ženo. Ko se je ta zavedla v zaporu, jo je popadel nervozen jok, a na koncu vsega je plačala globo. Kako pa je žena obsodila doma samozavestnega sodnika, ni znano. Vsekakor je morala biti obsodba zelo stroga, a sodnik se je gotovo moral pokoriti, ker se ničesar ne poroča o razdružitvi zakona med sodnikom in njegovo ženo.

Klobuk za 4000 mark. V londonskem Regent streetu občudujejo že več dni klobuk, ki vzbujajo veliko senzacijo, kajti to žensko pokrivalo ne velja nič manj kot 4000 mark. Vendar p ata klobuk ni prepleten z zlatom ali biseri, temveč je čisto priprost slamnik, čegar edini okras je par krasnih nojevih peres. Ta klobuk je last indijske princezinje Pretive, sestre maharadže v Cooch Beharu. In ta Indijanka, ki je srečna lastnica klobuka za 4000 mark, bo dala v bodoče še mnogo zaslužiti evropskim modistinjam, kajti ona je nevesta velikega angleškega industrialca Lionela Manderja.

Nevesele vesti iz Rusije. Rusko ljudstvo je izdalo v preteklem letu za žganje nad 2 milijardi kron. Kako raste v Rusiji pijančevanje, dokazuje dejstvo, da so Rusi leta 1911 izdali 120 milijonov kron več za žganje, kot l. 1910. Od strani države se v boju proti zlorabi alkohola ničesar ne stori. Nasprotno pa vlada zmernostna društva ostro nadzoruje ter jih pod najbolj ničnimi pretvezami razpušča, kakor tudi kratkomalo prepoveduje predavanja, s ka-

terimi bi se naj ljudstvo poučilo o škodljivosti nezmernega vživanja alkohola. Tudi v dumli so bili odklonjenci vsi predlogi, naperjeni proti alkoholizmu, ker so se gotovi krogi bali, da bi vsled malega konsuma žganja nastal v državnem proračunu nered. Zaradi vedno bolj naraščajočega pijančevanja med prebivalstvom postajajo seveda takozvane »treznostne celice«, ki jih je uvedla policija, mnogo premajhne. Tak celica, ki je za pet oseb ravno dosti velika, mora zlasti o praznikih prenočevati do 40 oseb. Kako mora izgledati v teh zaporih, si lahko predstavljamo, zlasti ako še upoštevamo, da se ti zapori nikdar ne snažijo. Res žalostno je v Rusiji!

Siloviti viharji. Siloviti viharji, ki so te dni divjali, so podrli veliko brzozajavnih drogov med Budimpešto in Dunajem. Na stotine brzozajavnih drogov je podrl vihar med Szolnogom in Karcagom. V Galiciji so snežni meteži napravili po vrth in na polju velikansko škodo. Brzozajvni in telefonski promet je bil prekinjen. Veliko nesrečo je povzročil snežen metež na lokalni progji Zbaraž—Tarnopol, kjer je obtičal vlak v snegu. Na pomoč se je odpeljal železniški stroj iz Tarnopola, ki je zavezil v osebni vlak. En voz se je popolnoma razbil. Nevarno ranjenih je bilo 20, lahko pa pet oseb. V Drohobycz je privozil s 24urno zamudo en sam lokalni vlak. V Drohobyczu leži sneg en meter visoko. Boje se povodnji, če se vreme hitro izpremeni.

Kmet — milijonar. V občini Temesrekas na Ogrskem živi nek kmet, ki je kupil od grofa Miklosa posestvo, za katero je plačal 1,300.000 K. Denar je takoj v gotovini izplačal. Novi posestnik, katerega sinovi so višji častniki pri huzarjih, še sedaj živi in dela kot priprost kmet in se tudi oblači v kmečko nošo.

Kako je prišel polmesec v turško zastavo? Leta 336. pr. Kr. je oblegal makedonski kralj Filip Veliki mesto Bizanc, sedanji Carigrad. Atenci so poslali Bizancu na pomoč svoje brodovje. Filip je nehal mesto oblegati, da bi prevaril branitelje. Neke temne noči je res hotel nenadoma napasti mesto. Bil je že prav blizu ozidja, ko naenkrat posveti skozi oblake zadnji krajec, ki je braniteljem pokazal sovražnika. Bizantinci so vsled tega vzeli polmesec za znak svojega mesta. Rimljani so, ko so si osvojili Bizanc, imeli v svojih pečatih polmesec z eno zvezdo. Ko si je pa Mohamed osvojil Konstantinopol, je postavil polmesec v svojo zastavo.

Koliko tobaka se porabi po svetu? Statistika izkazuje, da med vsemi državami največ pokadijo Holandci. Tam odpade na glavo vsakega prebivalca nič manj kot 3400 gramov tobaka. Za Holandsko pride Severna Amerika z

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsa fluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsnih, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotnica za poskušnjo K 5.—, 2 tucata K 8-60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko).

2100 grami in Belgija z 1500 grami. — Najmanj se pokadi na Angleškem, Švici, Laškem, Španskem in Portugalskem; tam odpade na posameznega človeka 1500 gramov.

Za kratek čas

Pri sodniku. Sodnik: »Koliko ste stara?« — Gospodična: »Devetindvajset let, gospod sodnik!« — Sodnik: »In pred dvema letoma ste ravno toliko rekli!« — Gospodična: »Da, gospod sodnik, jaz nisem taka, da bi rekla danes tako, jutri tako!«

Vzrok vznemirjanja. Zdravnik: »Sedaj ste že precej okrevali; le varite se, da vas ne bo kaj razburilo!« — Bolnik: »Torej prosim, da mi računa tako brž ne pošljete!«

Po domače. Baronovka, ki je ravno iz levišča domov prišla, vpraša hlapca, kako se mu zdi, kadar nje ni doma. — Hlapec: »Ravno jako, kakor če v hlevu živine ni!«

Pravi in umetni led. Gospa kuharici: »Stopite iskati za dvajset vinarjev ledu, pa ne narajenega, ker tak ne more nikdar tako mrzel biti, kakor pravi!«

Razžaljen. Orožnik: »Stopajte hitreje, če ne vam pomagam drugače!« — Postopač (ki nima nikakega izkazila): »Prosim, da ste bolj aljudni z menoj, saj še ne veste, kdo da sem!«

Prav prikupljivo. Plesalec: »Ko bi le vedel, s čim bi vas kratkočasil! Pa da mi ravno zdaj ne pride nobena neumnost na misel!«

Huda primera. Sodnik: »Kako je to, da ste sosedovega prašča tako pretepli?« — Zatoženec: »Gospod sodnik, lepo vas prosim, če bi bili vi ta prašič in bi s svojim blatnim rilcem rili po mojem vrtu, — ali bi ne zaslužili tudi, da bi vas dobro pretepel?«

Na planini. Hribolazec: »Ali se dobi tukaj v koči prenočišče?« — Planšarica: »Dobi se, pa le počnevi, ponoči sami prenočujemo v njej!«

Katehet razlaga v šoli, kako strog post da je v petkih in vpraša Reziko: »Kaj bi rekla materi, ko bi ti na petek ponudili klobaso?« — Rezika: »Bog plačaj!«

Hiter blekilit: »Kadar se mi v eni vasi kihne, mi morejo še-le v drugi reči: »Bog pomagaj!«

Profesor: »Kako morete dokazati, da se zemlja suše in ne stoji pri miru?« — Dijak: »Če na enkrat izpijem liter vipavca!«

Kmet prinese slikarju desko, naj nariše nanjo sv. Krištofa, kakor je dolg in širok. — Slikar mu reče: »Deska je veliko premajhna!« — Kmet: »Naj mu pa noge doli visijo!«

Gost: »Vaš pes je grozno nadležen!« — Krčmar: »Ni nadležen ne, le pameten je, ker dobro ve, da imate vi tisti krožnik, s katerega on navadno je!«

Skrivalnica.

Kje je ribič?

Mnenje g. dr. Fr. Slavika v Zdicu. G. J. Serravallo!

Trst. Po treh letih praktičnih preizkusenj, si dovoljujem naznaniti Vam, da sem dosegel z Vašim Serravallovim Kina-vinom z železom jako dobre uspehe, posebno pri oslabeledih in bledičastih otrocih, in da ga od takrat ponovno pripisujem.

Zdic, v decembru 1909.

Dr. Fr. Slavik.

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke zadnje mode razpošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 305. Vzorci na zahtevo pošt. prosto.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, 9. aprila 1912.

Deželni pridelki:	Cena		Živina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	23	40	živa vaga:		
Rž	19	45	Goveda pitana	91	—
Ajda	22	30	Teleta teža	119	—
Ječmen	19	40	Teleta mala	102	—
Oves	20	50	Prsiči	153	—
Prosno belo	24	30	Koštrani	103	—
Prosno ravnico	18	—			
Koruzna stira	21	—	Kurotnina in drugo:		
Koruzna nova	20	70	Maslo kuljeno od	280	—
Leča	25	30	4 250— do	—	—
Grah	28	70	Maslo surovo od	—	—
Lineno seme	44	20	K 250— do	320	—
Gršička	23	30	Slanina sveža (speh)	158	—
Domača deteja	167	—	Slanina prekajena	168	—
Gorenska rapa	107	—	Mast svinjska	168	—
Fizol ribučan	42	20	Loj	93	—
Fizol prepelčar	49	—	Jajca 100 komadov	7	—
Fizol Mandljon	37	90	Gošinci	1	60
Cebula	21	80	Gošci	—	85
Krompir	9	10	Raca	3	—
Zelje sveže	—	—	Gos	6	—
Zelje kislo brez	—	—			
soda	9	70	Kolonijalno blago		
Repa sveža	—	—	na debelo:		
Repa kisla brez	—	—	Riz Rangon od		
soda	10	70	K 25— do	39	—
Bričje	29	—	Kava Santos od		
Kumna	73	80	K 250— do	297	—
Orehi	55	20	Sladkor	101	50
Gobe suhe	—	—	retrolej	40	50
Ječice	—	—			
Zelod	—	—			
Smrekovi storži	—	—			
Seno	4	20			
Slama	8	10			
Steja	3	—			

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 3. aprila: 90, 24, 19, 80, 2.
Trst, 6. aprila: 87, 13, 39, 50, 85.
Linc, 6. aprila: 61, 81, 23, 79, 2.

Tovarna za sukno J. Marek

Liberce, Češko, dobavlja najlepše, najcenejše in najtrpežnejše blago za površnike. Zahtevajte vzorce. 1057

Kož najbolje sredstvo, ki hitro lajša in prežene kašelj, ter nas pri bolehnju na dihalih obvaruje hujših bolečin, se izkazuje Thymomel Scillae iz lekarne B. Fragnerja v Pragi. Dobi se skoro v vseh lekarnah in velja 1 steklenica 2 K 20 v. Na ime Thymomel Scillae se mora strogo paziti.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da moram za nego kože rabiti le Steekenferd ilijno mleko mila Bergmanna & Co., Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobiva povsod. 442/II/12

4 t. dno za poskušajo in na ogled pošiljam ceno moja preizkušena kolesa oziroma »Bohemie« pneumatiko in po samezme dele koles. Zmerni plačilni pogoji. I usirovani cenik zastoj! F. Dušek, tov. rna, Opočno, St. B. Nr. 2109, Češko.

Ostanki

30 m za K 14—

od različnega dobrega in modernega zimskega in letnega blaga za obleke, bluze, predpasnike itd. Ostanki so zamčeno 3-9m dolgi in sveži. Pošilja po povzetju.

Julij Kantor

Baby pri Nachodu (Češko). Vzorca ostankov se ne razpošilja. 729

200.000 zelo močnih, lupih lepotilnih in drevorednih

dreves

zlasti lepih divjih kostanjev, kroglastih akacij in jesenov, Kristovega trnja, javorjev, jesenov, hrastov itd., kakor tudi različna krasna žalovna drevesa, kos od 60 v naprej. Milijon sadnih dreves vseh rabljivih in le najbolj preizkušeni vrst. 100 vskakodobelnih jabolc 25 K. Zbirka 100 kosov lepotilnih in drevorednih dreves in 100 lepotilnih grmov, 10-15 vrst za ceno K 70—; isto obstoječe od vsake samo po 20 kosov K 40—; Najboljša živa ograja je eno-, dvo- in triletne akacije in gled čje 1000 kosov K 12— do K 70—; Perutnina za plume in njih jajca, fazani in njih jajca za valenje. Ilustrov. glavni katalog zastoj

Greta Zige Batthyanyja grašćinska uprava Csendlak pri Rodgoni.

Le naravnost od tovarniške razpošiljalnice

„SUDETIA“

Krnov št. 42 (avstr. Slezijska) kupite 2532

blago za moške in ženske obleke kakor tudi šlesko platnino najboljša kakovosti po najnižjih tovarniških cenah. Ostanki zelo poceni. Zahtevajte vzorce. Krasnesezijskenovosti

Adolf Hauptmann-a nasled.

A. ZANKL SINOVI

tovarnica barv, lakov in firnežev

priporoča: 214

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps) olje za pode in stroje, karbolneji, čopiči itd.

Naslov zastduje: A. Zankl sinovi, Ljubljana. Cenik zastoj.

V boju proti alkoholu so brezaikoholne šumeče limonade ki so napravijo z

Maršnerjevimi šumečimi limonadnimi bonboni

najbolj prečiščeno sredstvo. Samo prvi, — če jo s to varstveno znamko

katero ima tudi vsaka vročilo, kakor tudi vsaka pastila. Vsakeletna paraba več kot 80.000.000 kosov.

Edina izdelovalnica:

Prva češka akcijska družba za orient. sladkorje in čokoladno izdelko, Kralj. Vinohrady, Dunaj VI., Theobaldgasse 4

Sirolin „Roche“ in njegovo čislanje

Sirotišnica Büdingen.

Pošta Marxstadt, 2. XI. 1911.
Z veseljem naznanjam, da nam je Sirolin „Roche“ zelo dobro služil; posebno pri influenci se je izkazal za zelo dobro sredstvo in ne poznam pri podobnih boleznih nobenega boljšega zdravila kakor je ravno Sirolin „Roche“. Vsem, ki so ga rabili, je pomagal.

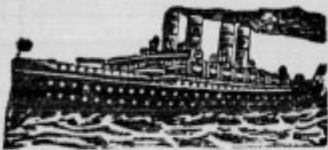
Sestra Marija Franciška
bolniška strežnica.

281

Marijin dom Bazel, dne 2. okt. 1911.

Ze dalje časa mi Vaš Sirolin zelo dobro služi pri kataru, vratobolu in influenci. Rada bi, da bi bil Vaš izboren izdelek pristopen tudi za ubožne bolnike, katerim strežem po svojem poklicu kot usmiljenka, da bi jim z Vašim krepilnim zdravilom pripomogla k zdravju.

Usmiljena sestra G.,
kongregacije sv. Križa.

vožnja • **Cunard Line**
3598/12

Bližnji odhod iz domače luke

Reke: Pannonia 6./4., Ultonia 13./4. 1912.

Trsta: Ivernia 16./4. 1912.

Iz Liverpoola: Lusitania (najhitrejši največji in najboljši parnik sveta), 30./3., 27./4., 18./5. 1912, Mauretania 13./4. 11./5. 1./6., 1912.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odisek**, Ljubljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena vožnji Trst-New-York III. razred K 220.— za odraslo osebo všteti davek in K 120.— za otroka pod deset let všteti davek.

V Ameriko
in Kanado

zložna, cena
in varna

Vajenca iz poštene rodbine sprejemem takoj v krojaški obrt
1004 Ivan Peternel, krojač v Preski pri Medvodah.

Proda se hiša

iz proste roke v Stari Loki št. 62 pri Škofji loki, oddaljena dve minuti od farne cerkve. Pritličje obstoji iz dveh sob, kuhinje, jedilne skrambe, kleti in delavnice za kovaško obrt, z orodjem ali brez orodja, pripravna za vsako obrt. V prvem nadstropju se nahajata dve sobi. Zraven hiše je hlev, skedenj, drvarnica in šupa; sadni vrt in vrt za zelenjavo, nekaj košenine in nekaj gozda. Vse je v najboljšem stanju. Več se izve istotam. 1050

Ako želite imeti praktično obleko elegantno in trpežno, uporabljajte le blago **„HERKULES“** ki je neporušeno in ceno.

803 Dokaz: obleka (3 metre) velja

Kakovosti	I.	II.	III.	IV.
le kron	15.—	20.—	24.—	30.—

Vse modno blago v veliki izbiri. — Na deželo se pošilja po povzetju. — Neprimerno se zamenja. **Industrija za volneno blago „HERKULES“** (Herman Lederer) Dunaj IX., Georg Siglgasse 4./N.

Kdor hoče imeti suho podstrešje, naj kupi

cementno zarezno ali oglato

strešno opeko,

katera se dobi po primernih cenah pri

Bogdanu Oblaku v Logatcu,

Volneno in perilno blago. Sukno, kamgarn, modno blago za moške

Občno naznanilo!

Najugodnejši nakup blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi velikansko zalogo najdete pri čez 40 let obstoječi občno znani, zanesljivi trgovski hiši

R. Miklauc v Ljubljani, Stritarjeva ul. 5

in v podružnicah te tvrdke, to so gvantne (manufakturne) trgovine

„pri Škofu“ in „pri Miklavžu“.

Krasne novosti volnenega blaga za obleke in bluze, fini perilni kambrik in cefir.

Tovarniško skladišče bele kotenine za perilo in rjuhe. Poseben oddelek blaga za moške obleke, fini modni kamgarn, ševijot, lovsko sukno, fino črno blago, kakor tudi vse vrste hlačevine. Najokusnejši in vedno najnovejši vzorci svilenih in polsvilenih rut in šerp na izbiro brez enakosti. Zunanjim naročnikom se pošlje zanesljivo dobro blago, na zahtevo tudi cenik brezplačno. Zelo priporočljivo je, preskrbeti se v tej trgovini z lepim in trpežnim blagom. — Gospodom trgovcem in krošnarjem se priporoča, da si ogledajo oddelek za na debelo.

Ustanovno leto 1869.

Ustanovno leto 1869.

Tovarniško skladišče bele kotenine, cvilha i. t. d. za trgovce

Svilene in polsvilene rute in šerpe

Zgotov. predpasnike, srajce in hlače

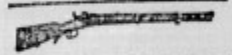
Priložnostni nakup!

Za vsako gospodinjstvo in za vsako perilo izborno poranno: 1 kos 25 m Wernerjevega platna, zelo fina kakovost, 5 kosov rjuh prva kakovost, velikost 140x200 cm, vse skupaj je za 25 K. — Franko po povzetju na vsako postajo.

JAN WERNER,
Dobruška 520 (Češko),
štalica za platno in bombaževino.
Nova pomladna in poletna
oblačila vzorcev zastoj in
franko. 678

Najzanesljivejše orožje vsake vrste prodaja

Frid. Ogris, tovarna pušk
Sy. Marijeta v Rožu, Koroško.

Prvovrstne puške za Sajno in lov, vsak sistem, dvocevke, fute, iste za kozle, trojke, štaci za lov, itd., s petelinji ali brez njh.

Popravila, preuredbe. Nova naročila se v najhitrejšem času izborna izvrše. Zlasti se priporočajo Werndl-infanterij puške, modeli 6777, preuredjene za Lancaster-šrot-patrone, kaliber 28, 1 komad z zavojem smo 14 K. — Ako se vzame 10 komadov, se dobi 1 zastoj. Prazni patroni se vsaki puški zastoj dodajo. Garantirano izhoreu strel.

Najbolje in najcenejše orožje za domače varstvo. Naročite takoj in opozarjajte svoje prijatelje na ta inserat. Nikar se vam ne postreže bolje!

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradvic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin RIA-mazilo. Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 892

Kemeny, (Kaschau) I.
Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Tovarna „JANUS“ - koles
3 letno jamstvo

Največja in najboljša trrdka za kolesa; šivalne stroje ter njihovo dela.

Najboljši izvor
za koles, šivalne stroje, pneumatiko in druge potrebščine. Janus koles s 3 letnim jamstvom od 95 K naprej, zunanja pneumatika (Mantel) od K 4-20, notranja pneumatika (Luftschlauch), prvo kakovosti, nesoiiti, od K 2-80, cecilinske svetilke od K 2-—, od K 1-20 ročni svovel in dr. od 20 h, prvovrstne vorilice od K 2-70, pedali prve vrste od K 2-30, pesta s prostim tekom (Freilaufnabe) od K 12-50 naprej. Sedla, torbice, osi itd., za vse sisteme, umij, cevi v vseh merah itd., najceneje. Lastne pravice, zavod za ponikljanje inemaj liranje. Pošilja vsak dan po pošti.

Zahtevajte cenik 1912 zastoj in poštnino prosto.
Dvozna trrdka za kolesno obrt
Maks Skutech.
Dunaj I, Stubenring 6.

Leposlovnni mesecnik
„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 10-— Naroča se v
Ljubljani.

Umetne zobe

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobe, posamezno ali cela zobja, izvezeni nedelje in praznike vsak dan od 8 ure zjutraj do 6. zvečer v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl
16 Ljubljana,
Stritarjeva ulica št. 7.

Rženo - sladno kavo

pošilja proti povzetju v zavojih po 5 kg za K 3-75 in kot nameček lepe platnene brisače, žepne robce itd., tovarna 927

Fran Sax

Maslovedy pri Smiricah, (Češko)
Prosim, poskusite.

Prvo nagrado je dobil „Atlanta“ nemška kmetijske družbe na jubilejni razstavi Kassel v juniju leta 1911.

„PRAVEGA ATLANTA“

Novo pridelovanje zgodnjega krompirja
se najbolj izplača od vseh vrst zgodnj. krompirja.
Zakonito zavarovano po ces. patentu, uradu št. 127.247. Rumeno mesnati „Atlanta“ je novost, ki **jako zgodaj** razvije velike gomoljice. To je najbolj zgodni vseh vrst krompirjev na Nemškem in že koncem maja bogato obrodi. Našeli so pri eni korenini do 30 gomoljic. — Oskrbništvo vojvod vzornega vrtja v Zerbstu piše: „Poskus s „Atlanto“ je bil izredno ugoden. Po osmetedenski rasti gomoljice, ki prej niso vzkalile, smo našli 20 velikih gomoljic pri eni rastlini.“ — Društvo gojilcev zelenjavi v Pischonichu piše: „Atlanta“ je najbolj zgodnji, najobilnejši in najlepší krompir na svetu. Kljub suši se je v 1 1911, po osmetedenski rasti pridelalo na enem merniku posotve nad 200 stotov. „Atlanta“ bo zmagovalc po celem svetu.

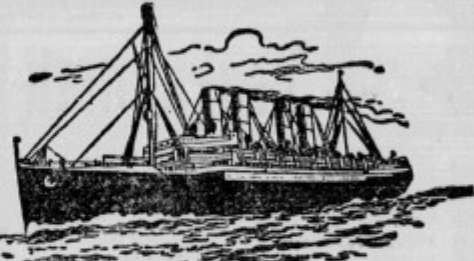
Orig. zaveži s svincem zaprti iz Erfurta,
2 kg M 2-— 4 kg M 3-— 10 kg M 6-—
20 „ 11-— 50 „ 25-— 100 „ 45-—

Dalje Priporočamo: **zgodnji krompir „Novi rumeni junij“**, 50 kg M 12, pol stota M 7-—, četrt stota M 4-— Poštni zavoj M 2-50. **Milijonski krompir „Flinday-Eldorado“**, ki je veljal pred leti tunt M 3000-—, 1 stot (50 kg) M 10-—, pol stota M 6-—, četrt stota M 3-50, poštni zavoj M 2-—
Cenik o novih vrstah krompirja za seme, novih zelenjavah, velikanskih rdečih jagodah, jagodah, rožah zastoj in poštnino prosto, 1113

Gebrüder Ziegler, Erfurt 220. Dobavitelj Njega Veličanstva nemškega cesarja

Išče se gospodična inštruktorica

na deželo za dva meseca kot
vajena knjigovodstva, srednje starosti. Gre se za poduk v tej stroki. Vsa postrežba v hiši. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe se sprejmejo pri upravi tega lista. 1061

Najcenejša in najhitrejša vožnja 19 v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki
Kronprinzessin Cäcilie, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.
Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur
EDVARD TAVČAR, Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Strogo poskušnjo časa

je prestalo gotovo sredstvo, ki se nahaja že celih 50 let v splošni uporabi.

Ze 40 let se je izkazalo mečlino vlačno mazilo takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in belicline, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan. 24 13

1 pušica 70 vln. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za K7-— pa 10 pušic poštnine prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga 3120
B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna »Pri črnem orlu«
Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani: Dr. G. Piccoli, Jos. Čizmač, Rih. Sušnik.

SUKNO,

loden in modno blago za gospode, in dame tovarna sukna
KAREL KOCIAN
v Humpolcu, Češko.
Vzorci franko. Tovarn. cen.

Najboljša češka trrdka.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivga, dobrega skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prama polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežnobeloga, skubljenega 6 K 40; 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-biela, 1 pernica 150 cm dolga, 120 cm široka z 2 blaznima, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, pulkastim posteljinim perjem 16 K; s polpuhom 2 K; s puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 5 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, K 13, 14 K 70, 17 K 8-, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje paralele iz močnega, pasatega gradla 120 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovojno denar nazaj.
Cenik zastoj in poštnino prosto. 2410

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

Domač gorski tkalec sem,

in pošiljam razno blago
40 do 50 metrov za ceno K 18 do 22
po povzetju, zajamčeno pralnih barv, brez hib

**KANAFASA TEAN. BARHENTA
PLATNA OKSFORDA
KRISETA BRISAČ
PELENA FLANELE**

za krila **CEPIRA** za bluze
1 tucat težkih, čisto volnenih brisač, 110 cm dolg, 60 cm šir. K 7-—, sedaj K 6-50.

Vse zelo močno izdelano, zelo krasno, trpežno, pošilja
Fr. Maršik, domači tkalec Čes. Čerma pri Nachodu
Češko. 119

Kranjska deželna banka v Ljubljani in deželni dvorcu, vhod v Gosposki ulici šte. 2.

Obrestuje hra nline vloge po brez vsačga odbitka. Obresti se priplojujejo glavnici polletno. Vloge v tekočeni, giro-računih in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.	Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v zadalžnicah.	Hipotekarna posojila v zastavnih listih po	Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.	Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.
4 1/4 %	4 1/2 %	4 1/2 %		Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX 6,
Heiligenstädterstr. 63 je.

Najstarejša specialna tovarna motorje za dvotaktno motorje na surovó olje.

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljiv železni, emajlirani, porcelanasti štedilniki kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, hotele, restavracije i. d. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost.

Zahtevajte „Izvirne Koloseus - štedilnike“ iz vrnite slabše izdelke. 3973
Ceniki zastoj.

Vsaka mati

se mora razveseliti, da imajo močnate jedila, kakor štruklji, cmoki, peciva, torte, narastki, pudingi, kipniki, krofi, krpice, buhtelnji, krivci, rezanci, omleti, palačinke, vlivanci, rogljički, žličniki, štruce itd. v mnogih slučajih posebno za otroke prednost pred mesnimi ali sestavljenimi jedili, ako so pripravljena z dodatkom

dr. Oetker-jevega pecilnega praška

2713 po 12 vinarjev

kajti le tedaj so ne samo redilna, ampak tudi lahko prebavna, česar se zopet posebno pri otrocih ne more preceniti. Npravite torej za Vaše otroke mnogo takih močnih jedi z dr. Oetker-jevim pecilnim praškom, ki se dobi povsod z več milijoni preizkušenimi predpisi.

ZDRAV, REDILEN, POCENI.

Najboljša in najcenejša postrežba za drogerijo, kemikalije, medicinska zelišča, tudi po Kneippu, ribje olje, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebne sredstva za desinfekcijo. Velika zaloga najfinjšega konjaka in ruma. 3729

Oblastveno koncesirana oddaja strupov.

Za živinorejce: posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, eocjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd. Ceniki zastoj.

Najcenejši nakup

sukna, ženskega blaga, najboljših šifonov, cvilha razne vrste odev in prtov itd. si vsakdo nabavi, kdor se obrne na domačo manufakturno trgovino

I. Kostevc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Vzorce pošljem poštne prosto. 3579

I. nadstropje

se mora izprazniti radi prezidave do 30. aprila. Podpisana tvrdka se je odločila, da izprazni velikansko ondi se nahajajočo zalogo, oddajati blago po naslednjih cenah:

600 kosov vojaškega platna prej 65 sedaj 45 v meter, 540 kosov močnega oksford prej 90 sedaj 58 v, 960 kosov krasne, le izbrane tiskane tkanine prej 95 sedaj 55 v, 325 kosov 1/2 dvojno tisk. tkanine prej K 1-— sedaj 68 v; 450 kosov svilenih robocev prej K 6-50 sedaj K 3-95, 980 kom. svilenih pokrivalk, prej K 4-50, sedaj K 2-30, 985 kom. spod. hlače iz gradla prej K 2-20 sedaj K 1-35, 961 kosov turist. srajc za gospode prej K 4-90 sedaj K 2-50, 1000 kom. dvoj. tisk. predpasnikov, širokih, prej K 1-70 sedaj K 1-—: 420 kosov krasnih pepita volnena blaga 120 cm šir. prej K 1-98 sedaj K 1-20 za meter; 430 kosov perilnega voile blaga prej 85 v, sedaj 50 v meter; 960 kosov izgot. brisač prej K 3-30 sedaj K 2-20; 480 kosov gorskega sukna, 150 cm šir., prej K 1-90, sedaj K 1-30 meter; 67 kosov preprog 95 cm širokih Manila, svitlo rujavih in rudečih, prej K 3-20, sedaj K 1-90; 480 kosov buret-oprem (2 posteljni in ena namizna preproga, bordo ali olivne barve, prej K 14-50, seaj K 9-80; 950 kosov čipkastih zastorov, 100 cm šir., prej K 1-60, sedaj 85 v meter. Močno blago za hlače (črno, sivo ali rujavo) prej K 5-60, sedaj K 3-90.

„Kaufhaus zur Südbahn“
GRADEC, ANNENSTRASSE 68.

Naročila nad K 20— franko v hišo. Neprimerno se vzame nazaj. 664

Zavod sv. Marte

v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje službe.

Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. — Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza „Marijin dom“.

Kovčegi Winkler

Najboljša svetovna znamka! Litol! Trgožni! Cene brez konkurence!

Tovarna in specialna trgovina kovčegov, torbic in vonjenega roba

Josip Winkler & sinovi.
Ustanovljena 1876
Dunaj I., Wimmelpfortgasse 7/A.
Winkler-jevi nizki kovčegi od K 32 n.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Pri nakupu

oblačilnega blaga za ženske in moške, za spomlad in poletje, priporočamo vsakemu domače podjetje 731

„pri Češniku“

Ljubljana,
Lingarjeva ulica Stritarjeva ulica

Solidna postrežba.

Vse potrebščine za šivilje in krojače.

Popolne opreme (baljšo) za neveste.

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi viagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto.

Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r., zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,
Prelat A. Kalan l. r., predsednik,
Kanonik I. Sušnik l. r., podpredsednik.

488

„TITANIA“

brzoparilniki za živinsko krmo

z odpirajočim se plaščem, popolno iz kovanega železa in kovinaste pločevine so zajamčeno neporušni. — Najmanjša poraba kuriva, najhitrejši razvoj plina, najkrajše parjenje.

Malovredna krma postane potom pare v „Titania“ brzoparilnikih za živinsko krmo zopet uporabna in sposobna za krmiljenje.

Prospekt, ceniki zastoj. Plačilo se lahko na obroke.

Titania - Werke, Wels 166
(Zgor. Avstr.)

Specialna tvornica za brzoparilnike za živinsko krmo, mlačne centrifuge, sejalne stroje, senene grablje, brzoparilnike, stroje za pranje in mencanje, izplahovalnike, aparate za osvetljenje zraka itd.

Gl. vno zastop. za Štajersko in Kranjsko
FRAN ASEN, Gradec, Mariengasse 22.

„Titania“ brzoparilnik se oddaja tudi z zak. zavarovano pripravo za kuhanje žganja.

Superfosfat

vsake vrste razpošilja
Tovarna kemičnih izdelkov na Hrastniku.

Izjavljam,

da je potrebno v vsakem gospodinjstvu zanesljivo razkuževalno sredstvo. Za čiščenje raz, turov, za odvrnitev infekcijskih bolezni, v svrhu desinficiranja ob bolniških posteljah ter preprečenja slabega duha ter potenja nog je steklenica

Lysoforma

kot desinfekcijsko sredstvo priznано najboljšo. Dobiva se z uporabnim navodilom v vsaki lekarni in drožeriji po 80 v izvornih steklenicah. Lysoform toaletno milo 1 K komad. 206 52—1

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenenejšega cementa, oddajam

cementne strešnike

(z zarezo in brez zareze) po znižani cenl.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti druge vrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo

956

IVAN JELACIN : LJUBLJANA

? Kateri

646 II.

kavin pridatek naj kupim?

Izbira je res težka, — kajti toliko ponudb človeka naravnost zbega?

Kaj rabite Vi, gospa soseda?

— Jaz sem in bom ostala pri preskušnem

pravem: **„Frankovem“** pridatku za kavo s kavinim mlinčkom;

od tega zadostuje; manjša: množina, on povzroči najlepši, zlatorjav, čisti zvretek, torej močno, slastno kavo!

Ne smete pozabiti,

imamo zdravniško priporočeno in okusno sredstvo, ki lajša in popolnoma odstrani oslovski kašelj in to je

Thymomel Scillae

ki v zdravniških krogih najbolj slóve. Ra-bite ga

če imate oslovski kašelj.

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-ja lekarni

c. in kr. dvor. dobavitelj Praga III., št. 203.

Prosimo, vprašajte svojega zdravnika!

1 steklenica K 2-20. Po pošti franco proti naprej pošiljatelj K 2-90. 3 steklenice proti naprej pošiljatelj 7 K. 10 steklenic proti naprej pošiljatelj 20 K.

Pazor na ime sredstva, izdelovalca

in varstveno znamko. 8118

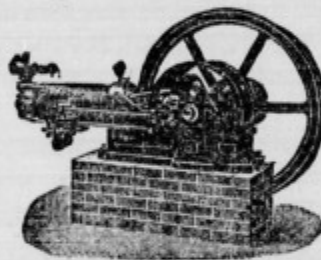
Dobiva se v vseh lekarnah.

V Ljubljani: Rihard Sušnik,

dr. G. Piccoll, Jos. Cizmarf.

158

Motorji.

Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 20 HP.

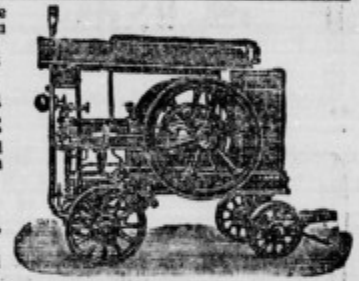
Obratni stroški 1—1½ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na: bencin, petrolin ali bencol:

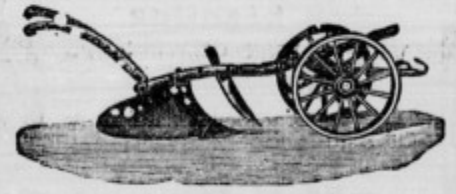
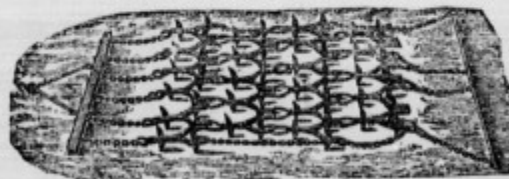
od 1—20 HP, kakor tudi lokomobil od 2—20 HP. Obratni stroški 5—6 vinarjev na uro za konjsko silo.

I. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Pau usgasse 3. — Budapešta, VI., Váci-körút 37. Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoj.

Kdor potrebuje za spomlad plug ali travniško brano

naj si ogleda veliko zalogo raznih plugov in sicer fino izdelane štajerske pluge za lahko, in močnejše za težko zemljo, dvojne hribovske pluge (Sackov sistem), vseh vrst travniških bran in sploh vseh strojev za poljedelstvo po nizki ceni pri

Karol Kavšeka naslednikih

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino, Ljubljana, Dunajska cesta 16.

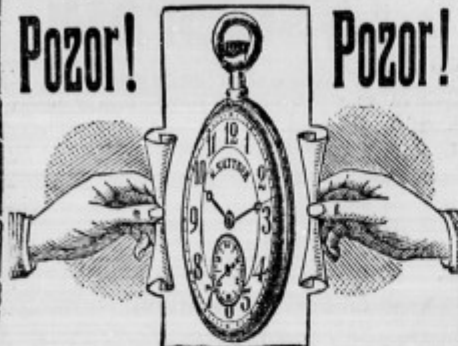
Zahtevajte brezplačni cenik.

550

Zahtevajte brezplačni cenik.

H. SUTTNER, Ljubljana 1, Mestni trg štey. 25

Pozor!

Moja

št. 410 **nikel Roskopf**
jako dobro idoča, samo K 4·10,
št. 500 z sekund. kazalcem K 5·50
Dve leti garancije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

'IKO'

Vsak čitatelj tega časopisa dobi zastonj in poštnine prosto moj bogati cenik od ur, zlatnine in srebrnine. - Pišite še danes eno dopisnico za 5 vinarjev na tvrdko

H. SUTTNER, Ljubljana 1.

530

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1910
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavica K 608.996·84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

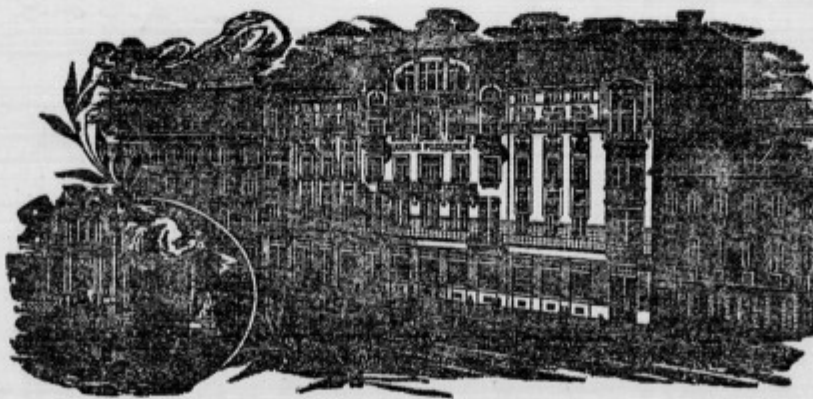
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, prifilčje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4·50 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštno - hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih zadružnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastla**. **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, podpredsednik, trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šilbar**, župnik na Rudniku.